

REFERAT |KRS| Kulturstyret (2011-2015) d. 20-06-2013

Møtedato Torsdag d. 20. juni 2013 kl. 17:00

Møtested .

Indholdsfortegnelse

Godkjenning av kulturstyrets protokoll av 22.05.13.....	3
Sørlandets kunstmuseum - årsrapport 2012.....	5
Årsberetning 2012 fra Vest-Agder-museet IKS.....	7
Årsberetning 2012 fra Agder naturmuseum og botaniske hage IKS.....	10
Årsberetning og regnskap 2012 fra Kilden IKS; Agder Teater, KSO, Opera Sør og Kulturdriften.....	13
Kristiansand Kino Holding, vurdering av salg/nedsalg.....	20
Søknad på videreføring av temporær kunstinstitallasjon på Odderøya.....	48

Punkt 39/13: Godkjenning av kulturstyrets protokoll av 22.05.13

Bilag

201300098-23 Protokoll Kulturstyret 22.05.2013 15084605_15053561_0.docx

Dato 12. juni 2013
Saksnr.: 201300098-25
Saksbehandler Maren Svenning

Saksgang
Kulturstyret

Møtedato
20.06.2013

Godkjenning av kulturstyrets protokoll av 22.05.13

Forslag til vedtak

[Kulturstyret godkjenner protokoll av 22.05.13](#)

Stein Tore Sorthe
Kulturdirektør

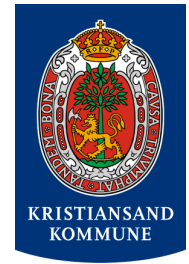
Maren Svenning
Utvalgssekretær

Vedlegg:
Kulturstyrets protokoll av 22.05.13

Punkt 40/13: Sørlandets kunstmuseum - årsrapport 2012

Bilag

SKMU - Årsrapport og regnskap 2012.pdf

Dato 30. mai 2013
Saksnr.: 201101463-18
Saksbehandler Pål Karsten Kristensen

Saksgang
Kulturstyret

Møtedato
20.06.2013

Årsrapport 2012 for Sørlandets kunstmuseum

Stiftelsen Sørlandets kunstmuseum (SKMU) mottar årlig driftsmidler fra Kristiansand kommune. I den anledning tas årsrapporten til stiftelsen opp til orientering. SKMU ble stiftet i 1995, og ble lokalisert i den tidligere Kristiansand Katedralskole i 2000. Stiftelsen er opprettet av Kristiansand kommune, Vest-Agder fylkeskommune, Aust-Agder fylkeskommune og Christianssands Billedgalleri.

Karin Hindsbo tiltrådte stillingen som direktør 2. januar 2012. SKMUS drift er gjennomført med 17 ansatte fordelt på ca. 12 årsverk. SKMU sine vedtekter ble endret i 2011 for å avspeile dagens situasjon i forhold til styrerepresentasjon. Som følge av dette trådte statens representant ut av styret i mai 2012.

I mai 2012 ble en strategi- og handlingsplan for 2012 – 2016 vedtatt. I denne skisserer de tanken bak driften av museet de neste årene. De ønsker å fokusere på følgende områder: Fornyng, forvaltning, forskning og formidling. Et av SKMUs viktigste mål er en styrking av det regionale. Årsrapporten inneholder et sammendrag av denne planen.

Det ble gjennomført i alt 13 temporære utstillinger i eget bygg i tillegg til vandreutstillinger med utgangspunkt i SKMUs samling. Totalt besøkstall for 2012 var på 20 269. I 2012 er det innkjøpt 9 nye arbeider og det totale antall verk i samlingen er nå 1391. I tillegg til å forvalte egne samling samarbeider museet tett med Kristiansand katedralskole og Universitetet i Agder i forvaltningen av Wenneslandsamlingen.

Museet gjennomførte i 2012 en gjennomgang av sitt samarbeid med ulike partnere og sorterte i forhold til handlingsplanen. En rekke arrangement de siste årene er gjennomført av eksterne samarbeidspartnere. Disse arrangementene har ikke gitt den effekten man har søkt. En god del av disse samarbeidene er dermed ikke blitt videreført og museet har valgt å fokusere på egen virksomhet.

Revidert regnskap for 2012 viser et ordinært driftsresultat på kr 1 038 961. Endelig resultat med finansinntekter utgjør kr 1 128 890. Overskuddet overføres til egenkapital.

Forslag til vedtak:

[Årsrapporten 2012 for Sørlandets kunstmuseum tas til orientering](#)

Stein Tore Sorthe
kulturdirektør

Pål Karsten Kristensen
rådgiver

Vedlegg:
Årsrapport 2012 Sørlandets kunstmuseum

Punkt 41/13: Årsberetning 2012 fra Vest-Agder-museet IKS

Bilag

Årsberetning 2012 VAM.pdf

Dato 6. juni 2013
Saksnr.: 201302897-21
Saksbehandler Annelise Hornang

Saksgang
Kulturstyret

Møtedato
20.06.2013

Årsberetning 2012 fra Vest-Agder-museet IKS

Vest-Agder-museet IKS (VAM) er et kulturhistorisk museum som ved årsslutt 2012 består av åtte museer lokalisert i Flekkefjord, Lista, Sjølingstad, Mandal, Kristiansand og Vennesla. Nytt av året er at Kristiansand Kanonmuseum ble innlemmet i VAM fra 1. juli. Museets hovedadministrasjon ligger på Odderøya i Kristiansand. Museet skal organisere innsamling, bevaring, dokumentasjon, forskning og formidling av kulturhistorien i Vest-Agder.

Organisasjon

Museet er et interkommunalt selskap hvor Vest-Agder fylkeskommune eier 50 % av andelene i selskapet, Kristiansand kommune 20 %, mens de resterende 30 % er fordelt på de øvrige 14 kommunene i Vest-Agder. Flere av avdelingene i museet har venneforeninger som bidrar betydelig med sin frivillige innsats til deler av driften ved avdelingene.

I 2012 var det gått rundt 7 år siden Vest-Agder-museet ble konsolidert og museet valgte å foreta en organisasjonsgjennomgang. En viktig konklusjon av denne gjennomgangen var at ingen av de intervjuede personene eller institusjonene ønsket konsolideringen ugjort eller ønsket at dagens organisering skulle reverseres. Samtidig viste gjennomgangen en utfordring knyttet til det å finne balansen mellom å profilere den konsoliderte enheten, kontra de enkelte besøksstedene. Museet fulgte opp dette med et vedtak om å styrke besøksstedenes profilering, jf. kulturstyresak 18/13 vedrørende navn på Vest-Agder-museet Kristiansand. Rapporten fra organisasjonsgjennomgangen, «Synlighet, fart og retning» peker på en rekke utfordringer og gir konkrete anbefalinger i forhold til å møte disse på best mulig måte. Mot slutten av året ble det inngått nye avtaler mellom Stiftelsen Setesdalsbanen, Setesdalsbanens Venner og Vest-Agder-museet. De nye avtalene er klarere på roller og ansvar og legger grunnen for en god og stabil drift i årene fremover.

Museets virksomhet

Det samlede besøkstallet på 76 806 er 9000 lavere enn rekordåret 2011. Årsaken er først og fremst at kjøring på Setesdalsbanen var innstilt sesongen 2012 og i 2011 utgjorde besøkstallet her drøye 19 000. For de andre avdelingene er det små endringer. I Kristiansand ble det etablert et nytt publikumstilbud med barneaktiviteter i Lille Nodeviga i juli måned. Kristiansand Kanonmuseums besøkstall fra 1. juli er også inkludert i det samlede tallet.

Besøkstall for museets utstillinger på vandring til andre institusjoner, turneene i Den kulturelle spaserstokken eller deltakelsen under båtmessa «Sjøen for alle» er ikke tatt i med i det samlede besøkstall.

Gjennom VAMs avdelinger foregår en mangfoldig virksomhet innen samlingsforvaltning, vedlikehold og antikvarisk drift, produksjon, formidling, forskning, samt frivillig arbeid. VAM tildeler også prosjektmidler til ubemannede museer i fylket.

VAM har organisert det faglige arbeidet på tvers av avdelingene i tre faggrupper: forskning, forvaltning og formidling. Fornyingsaspektet ligger som en underliggende premiss for arbeidet i faggruppene.

Arbeidet i faggruppe forskning har i 2012 vært preget av planleggingsfase for grunnlovsjubileet i 2014. Som ett av seks BRUDD-museer i Norge (der hensikten er at museer tar opp kontroversielle temaer) er det av sentral betydning hvordan jubileet markeres og VAMs bidrag vil bli et forskningsbasert utstillingsprosjekt som retter kritisk blikk mot utstilte og uttalte nasjonale verdier. Også årboka 2012 hadde tema knyttet til grunnlovsjubileet. «Flagget. Et nasjonalt symbol blir til» skrevet av Jan Henrik Munksgaard.

Faggruppe forvaltning skal samordne og kvalitetssikre arbeidet knyttet til museets samlinger, bygninger og teknisk industrielle kulturminner. Arbeidet med digitalisering av museets store billedsamling har fortsatt i 2012, og høsten 2012 ble produksjonsanlegget til Skibspplast AS på Evje dokumentert. I tillegg er store ressurser fra denne faggruppen lagt ned i brannsikringen av Gimle gård. Dette arbeidet ble ferdigstilt i 2012.

Faggruppe formidling har ansvaret for pedagogisk virksomhet, digital formidling og kommunikasjon, samt markedsføring, profilering og sponsing. VAM er en sentral samarbeidspartner for den fylkeskommunale kulturelle skolesekken og faggruppe formidling gjør mye av arbeidet i den sammenheng. Produksjoner som var tilgjengelige i 2012: Kanonbra på Grønnes, Vigelands trær, Bronsealderen på Lista, Industrialisering og tekniske kulturminner, Feber og fellesskap, Da Amerika kom til oss.

Blant fellesprosjekter i 2012 nevnes utvikling av Nodeviga museumshavn som del av «Prosjekt Odderøya utvikling», samt museets store fellesprosjekt, «Ikke bare plast», som setter fokus på hvilken betydning plastbåten har hatt for landsdelen – i arbeid og fritid, for industri, innovasjon og design.

Museets ulike avdelinger deltar i formelle og uformelle nettverk på nasjonalt plan. Vest-Agder-museet har en svært bred tematisk og samlingsmessig portefølje og ser det derfor som nødvendig å delta i en rekke nasjonale nettverk.

Økonomi

Årsregnskapet viser et netto driftsresultat på 1 412 080 kr. Driftsresultatet for 2012 er blant annet forbedret med nærmere 900 000 kr på grunn av premieavvik på pensjonsinnbetalinger til KLP. Museet har et samlet disposisjonsfond på 4,13 mill kr og 1,62 mill kr er avsatt i bundne driftsfond. Ordinært tilskudd fra staten var i 2012 på 14,06 mill kr. Av det samlede driftstilskuddet fra eierne på 14,42 mill kr utgjorde tilskuddet fra Kristiansand kommune 3,58 mill kr (25 %).

Forslag til vedtak

[Årsberetning 2012 fra Vest-Agder-museet IKS tas til orientering.](#)

Stein Tore Sorthe
kulturdirektør

Annelise Hornang
Seniorrådgiver

Vedlegg:
Vest-Agder-museet IKS årsberetning 2012

Punkt 42/13: Årsberetning 2012 fra Agder naturmuseum og botaniske hage IKS

Bilag

Årsberetning 2012 ANM.pdf

Dato 6. juni 2013
Saksnr.: 201302897-22
Saksbehandler Annelise Hornang

Saksgang
Kulturstyret

Møtedato
20.06.2013

Årsberetning 2012 fra Agder naturmuseum og botaniske hage IKS

Agder naturmuseum og botaniske hage IKS er en vitenskapelig institusjon og et museum i henhold til The International Council of Museums (ICOM) definisjoner og retningslinjer og har som formål å fremskaffe, dokumentere og formidle kunnskap om naturfaglige forhold med hovedvekt på Agderregionen.

Agder naturmuseum og botaniske hage IKS driver museum innen fagområdene botanikk, geologi og zoologi og en botanisk hage på Gimle gård. I tillegg er museet involvert i en botanisk hage for fjellplanter på Ljosland.

Organisasjon

Museet er et interkommunalt selskap og styres etter selskapsavtale og lov om interkommunale selskaper. Agder naturmuseum og botaniske hage (ANM) er det eneste naturhistoriske museum av noe størrelse i Norge som ikke er statlig eid og ikke organisatorisk knyttet til et universitet. I den sammenheng ble samarbeidsforholdet mellom Agder naturmuseum og Universitetet i Agder utredet i 2011 og etter en høringsperiode våren 2012 vedtok Universitetsstyret i juni 2012 at de er positive til at det settes i gang en prosess som har sammenslåing av UiA og Agder naturmuseum og botaniske hage (ANM) som mål. Styret for museet har fulgt opp med tilsvarende vedtak.

Museets virksomhet

Tilsammen besøkte 15 876 museets innendørs utstillinger eller arrangementer i 2012. Dette utgjør en økning på nær 19 % i forhold til 2011. Tallene i 2011 viste en økning på nær 10 % fra 2010, årets resultat følger dermed opp en positiv trend etter en markert nedgang i 2009. Tidligere tellinger viser at ca 55 000 besøkere hage og park i løpet av året og det er ingen grunn til å tro at tallet har gått ned i 2012. Besøket på museets hjemmesider har vært 14 150 og utgjør nær en fordobling i forhold til 2011. Over halvparten av de besøkende ved museets innendørs utstillinger er barn, halvparten av disse igjen er deltakere i skoletilbudene. Formidlingen ved museet er basert på museets visjon om å vekke nysgjerrighet.

Museet hadde i 2012 følgende utstillinger:

Mot naturens orden? – en utstilling som ledd i BRUDD-prosjektet, der hensikten er at museer tar opp kontroversielle temaer. Temaet for denne utstillingen var homofili i dyreriket. Produsent: Naturhistorisk Museum, Universitetet i Oslo.

Dypere enn lyset – utstillingen presenterte funnene fra MAR-ECO ekspedisjonen som var et internasjonalt samarbeid som hadde til formål å utforske livet langs Atlanterhavsryggen fra Island til Azorene. Produsent: Bergen Museum i samarbeidd med Norsk Havforskningsinstitutt.

Deres majestet – temaet for denne utstillingen var skogens konge, elgen. Utstillingen hadde åtte utstoppede individer, fra den nyfødte kalven til storoksen. Produsent: Naturama, Kristiansand.

I tillegg var naturmuseets egenproduserte blåbærutstilling på tur til Kulturtorvet i Lindesnes.

Museet hadde i 2012 følgende arrangementer: Museets dag, fire søndagsarrangementer med tema knyttet til utstillingen «Mot naturens orden?», én «Dypvannsaften» og et sommerverksted for barn knyttet til utstillingen «Dypere enn lyset», to temakvelder og en tegnekonkurranse knyttet til utstillingen «Deres majestet», samt Fjellhagens dag i Ljosland fjellhage i juni og det tradisjonelle førjulsarrangementet i november.

Ved utgangen av 2012 hadde museet 103 244 naturhistoriske gjenstander i samlingen, dette utgjør tilvekst i løpet av året på 1 923 objekter. De tre avdelingene/fagområdene deltok i 18 forsknings- og utviklingsprosjekter, og avdelingene har i tilknytning til flere av disse prosjektene samarbeid nasjonalt og internasjonalt.

Økonomi

Årsregnskapet viser et netto driftsresultat på minus kr 931 546. Det store driftsmessige underskuddet skyldes økte utgifter til vedlikehold, arbeidsmiljøtiltak og sikring som går over ordinær drift, samt økte lønnsutgifter. Utgifter til lønn og sosiale utgifter utgjorde i 2012 69 % av de totale driftsutgiftene. Museet har et disposisjonsfond på kr 372 903 og kr 201 609 er avsatt i bundne driftsfond. Ordinært tilskudd fra staten var i 2012 på 3,48 mill kr. Av det samlede offentlige driftstilskuddet på 8,247 mill kr utgjorde tilskuddet fra Kristiansand kommune 2,63 mill kr (32 %).

Forslag til vedtak

[Årsberetning 2012 fra Agder naturmuseum og botaniske hage IKS tas til orientering.](#)

Stein Tore Sorthe
kulturdirektør

Annelise Hornang
Seniorrådgiver

Vedlegg:
Agder naturmuseum og botaniske hage IKS årsberetning 2012

Punkt 43/13: Årsberetning og regnskap 2012 fra Kilden IKS; Agder Teater, KSO, Opera Sør og Kulturdriften.

Bilag

201302899-8 Årsrapport 2012.pdf 15070512_1_1.pdf

201302899-8 Revisors beretning 2012.pdf 15070516_1_1.pdf

Dato 6. juni 2013
Saksnr.: 201302899-11
Saksbehandler Rune Rokseth

Saksgang
Kulturstyret

Møtedato
20.06.2013

Årsberetning og regnskap 2012 fra Kilden IKS; Agder Teater, KSO, Opera Sør og Kulturdriften.

Sammendrag:

Kilden Teater- og Konserthus for Sørlandet IKS ved Agder Teater(AT), Kristiansand Symfoniorkester (KSO), Opera Sør (OS) og Kulturdriften mottar årlige driftstilskudd fra Kristiansand kommune fra egen post på kulturbudsjettet. I den forbindelse tas årsberetningen opp til politisk orientering.

Agder Teater, Kristiansand Symfoniorkester (KSO) og Opera Sør mottar driftstilskudd etter avtale med Staten og Kilden IKS rapporterer samlet på disse. Mens Kulturdriften finansieres 100% regionalt med tilskudd fra Fylkeskommunen og Kristiansand kommune.

Virksomhet

2012 var første fulle driftsår for det fusjonerte selskapet Kilden Teater- og Konserthus for Sørlandet IKS. Det var også første fulle arbeidsår i selskapets nybygg. Kilden hadde i løpet av året 736 organiserte publikumsaktiviteter for et samlet publikum på 205.000 personer. Samlet aktivitetsnivå i 2012 representerer en økning i forhold til summen av de fire institusjonenes virksomhet som selvstendige enheter.

I løpet av året er det gjennomført ;

5 samproduksjoner (50 forestillinger) mellom AT, KSO og/eller OS.

10 Produksjoner (154 forestillinger) i Agder Teaters regi og teateret var i 2012 Riksteaterets samarbeidsteater.

I regi av Kristiansand Symfoniorkester; 16 abonnementskonserter , 11 kammerkonserter, 10 skolekonserter og 14 oppsetninger for barn/unge , 23 andre konserter - totalt 74 konserter .

1 Produksjon i Opera Sørs regi i tillegg til samproduksjonene ,og 14 produksjoner i regi av Kilden Dialog.

I tillegg til ovennevnte produksjoner kommer en lang rekke enkeltproduksjoner og gjestespill i regi av Kilden Kulturdrift.

Kulturdriften

Arbeidet med programmering er Kulturdriftens viktigste oppgave. Det tilbudet som utarbeides gjennom programmeringsarbeid skal avspeile både internasjonale, nasjonale og lokale trender og kunst- og kulturuttrykk.

Kilden Kulturdrift hadde i 2012 ansvar for i alt 383 arrangementer, fordelt på egne produksjoner og utleievirksomhet. Virksomheten hadde et samlet publikumsbesøk på 86.454 registrerte personer.

Kulturdriften arrangerte sommeren 2012 gratiskonserter for publikum i foajeen - "Sommer i Kilden". I alt ble det gjennomført 31 konserter som samlet rundt 5.900 publikummere. "SeniorKilden" for pensjonister på formiddagstid på tirsdager og "LørdagsKilden" for familier på lørdager har gjennom 2012 vist seg å være svært attraktive aktiviteter som har fått god publikumsoppslutning.

Økonomi

Totalt viser regnskapsmessig driftsresultat et underskudd på kr. 1,792 mill. for Kilden IKS for 2012. Dette skyldes et planlagt overforbruk fra Opera Sørs side som har finansiert mye av sin aktivitet med tidligere oppspart egenkapital.

Egeninntektene fra billettsalg, serveringsvirksomhet, kurs/konferanser og sponsorer beløp seg totalt til ca. kr.44.5 mill i 2012. Dette gir en andel av totalt driftsbudsjett på ca. 23 %. Tallene inkluderer også inntekter i regi av Kilden Kulturdrift.

Byggeprosjektet ble avsluttet høsten 2012 innenfor budsjett og tid, og med et positivt økonomisk resultat.

Kilden totalt har en egenkapital på kr. 6.3 mill ved årets utgang (inkl andel Kulturdrift og Byggeprosjekt), noe som betyr at Kilden samlet har en sunn økonomi pr 31.12. 2012.

Forslag til vedtak

1. [Årsberetning og regnskap for 2012 fra Kilden IKS; Agder Teater, KSO, Opera Sør og Kulturdriften tas til orientering.](#)

Stein Tore Sorthe
Kulturdirektør

Rune Rokseth
Rådgiver

Trykte vedlegg:

- Årsrapport 2012-økonomi
- Revisors beretning for 2012

Bakgrunn for saken:

Kilden Teater- og Konserthus for Sørlandet IKS ved Agder Teater(AT), Kristiansand Symfoniorkester (KSO), Opera Sør (OS) og Kulturdriften mottar årlige driftstilskudd fra Kristiansand kommune fra egen post på kulturbudsjettet. I den forbindelse tas årsberetningen opp til politisk orientering.

Agder Teater, Kristiansand Symfoniorkester og Opera Sør mottar driftstilskudd etter avtale med Staten og Kilden IKS rapporterer samlet på disse. Mens Kulturdriften finansieres 100% regionalt med tilskudd fra Fylkeskommunen og Kristiansand kommune.

Organisasjon

2012 var første fulle driftsår for det fusjonerte selskapet Kilden Teater- og Konserthus for Sørlandet IKS. Det var også første fulle arbeidsår i selskapets nybygg. Kilden hadde i løpet av året 736 organiserte publikumsaktiviteter for et samlet publikum på 205.000 personer. Samlet aktivitetsnivå i 2012 representerer en økning i forhold til summen av de fire institusjonenes virksomhet som selvstendige enheter.

Virksomhet

Samproduksjoner mellom AT, KSO og/eller OS:

- Festforestilling som åpnet Kilden 6.januar. 1 forestilling. Regi: Bentein Baardson.
- West Side Story, 43 forestillinger. Regi: Kenneth Cazan. Koreograf: Danny Pelzig.
- Tryllefløyten, en familieforestilling. 15 forestillinger. Dirigent: Rolf Gupta. Regi: Bjørn Sæter.
- Operagalla, I Kirsten Flagstads Fotspor. 2 konserter. Dirigent, Gerhard Markson.
- Juleevangeliet Kilden Dialog juleforestilling med deltakelse av Sølvstrupene og Fotspor, samt 50 skolebarn av ulike nasjonaliteter i samarbeid med Kilden.

Produksjoner i Agder Teaters regi:

- Kjell Askildsen: Den som dikter. 29 forestillinger. Regi: Anne-Karen Hytten.
 - Samtaler med mamma, 17 forestillinger. Regi: Aksel-Otto Bull.
 - Karius og Baktus, 25 forestillinger. Regi: Line Rosvoll.
 - I morgen var jeg alltid en løve, 25 forestillinger. Regi: Anne-Karen Hytten.
 - Gjengangere, 20 forestillinger. Regi: Bjarte Hjelmeland.
 - Kilden, 25 forestillinger. Regi: Aksel-Otto Bull.
 - Grensen, 7 forestillinger. Koreografi: Jo Strømgren. Samproduksjon med Hålogaland Teater og Jo Strømgren Kompani.
 - 1349 - Pesten, 3 forestillinger. Regi: Yngve Sundvor. Samproduksjon med Statsteatret.
 - Man Beast, 6 forestillinger. Koreografi: Duda Paiva. Samproduksjon med Riksteatret.
 - Klatremus og de andre dyrene i Hakkebakkeskogen, 22 forestillinger. Regi: Ellen Horn. Samproduksjon med Riksteatret.
- Agder Teater var i 2012 Riksteaterets samarbeidsteater.

Produksjoner i regi av Kristiansand Symfoniorkester:

16 abonnementskonserter. Her kan nevnes;

- "Italiensk Valfart, dirigent: Giordano Bellincampi, solist: Lars Andreas Tomter (bratsj). Program: H.Berlioz: Harold en Italie, F.Mendelssohn: Symfoni nr 4 "den italienske"
- "Beethoven & Thoresen", dirigent: Rolf Gupta, solister: Aage Kvalbein og Liv Opdal (cello). Program: Beethoven: Die Weihe des Hauses, Lasse Thoresen: Illuminations, Beethoven: Symfoni nr 7.
- "Håkan Hardenberger", dirigent: Johannes Gustavsson, solist: Håkan Hardenberger (trompet). Program: T.Broström: Lucenaris, P.Tsjajkovskij: Symfoni nr 4 i f-moll

11 kammerkonserter. Her kan nevnes;

- "Bratsj"
- "Skandinaviske favoritter"

- "Tango for 6"

10 skolekonserter.

Her kan nevnes;

- S.Prokofiev: Peter og Ulven (live musikk til animasjonsfilm)

14 oppsetninger for barn/unge. Her kan nevnes;

- "Fremtiden er uhørt" med unge låtskrivere og artister, arrangert profesjonelt for symfoniorkester. Blant artistene: Geirmund Hansen, Maria Due, Trym Bjønnes

23 andre oppsetninger. Her kan nevnes;

- "17.mai i Kilden", Dirigent: Alf Årdal. Program: Frühlingsrauschen (C.Sinding), Aagots Fjeldsang (W.Thrane), Kjempeviseslått (H.Sæverud), Norsk rapsodi nr 1 (J.Halvorsen), sanger av E.Grieg .

- "Halloween", Dirigent: Øyvind Bjorå. Program: E.Grieg: Morgenstemning, M.Musorgskij: En natt på Bloksberg, J.Williams: Hedwigs tema, M.Musorgskij: Gnomus, Geirr Tveitt: Haringøl, Paul Dukas: Trollmannens læregutt

- "Kildeskritt", Bestillingsverk/urfremføring av Egil Kapstad med sangere og band.

Produksjoner i Opera Sørs regi:

- Operaen Pelléas og Mélisande av Claude Debussy. 1 forestilling. Regi: Wouter Van Looy. Produsert av Muziektheater Transparant i samarbeid med Bergen Nasjonale Opera, AdOpera!, Concertgebouw Brugge og Oxalys Ensemble.

For ytterligere informasjon om produksjoner i regi av AT, KSO og OS vises til de tre aktørenes egne aktivitetsrapporter for 2012.

Produksjoner i regi av Kilden Dialog:

- Fotspor med Kirkens Bymisjon, Universitetet i Agder

- Teatergruppe med brukere av Kirkens Bymisjon, undervisning en dag i uken.

- Sandkassen Teateroppsetning med gruppen Fotspor.

- Sølvrupene Kildens seniorkor. 120 medlemmer. Instruksjon en dag i uken.

- Fremtiden er uhørt (vol II) samarbeid med SØRF (Regionalt kompetansesenter for rytmisk musikk). Unge artister i rytmisk sjanger får fremføre sin musikk med støtte av symfoniorkesteret.

- K-gjengen med Sørlandets Sykehus HF (avd ABUP), Barns Beste, Kristiansand Kommune, Røde Kors. Teateraktiviteter for barn av psykisk syke eller rusmisbrukere.

- Sukkerspinn av stål - med Sørlandets Sykehus HF (Kreftavdelingen) og Den Norske Kreftforeningen. Dokumentarteater av og med barn og ungdom som er etterlatte eller pårørende til kreftpasienter.

- En tur på Biblioteket - med Sharrons Danseskole. Forestilling for og med kreftsyke barn og deres foreldre og søsken.

- Sceneteknikkens ABC - med Kristiansand Kulturskole

Teoretisk og praktisk undervisning i lys og lyd for scene og sal.

- Livskilden - med Sørlandets Sykehus (avd ABUP) Konferanse om kunstens bidrag til helse, verdiskapning og kompetanse.

- Kilden lørdagsskole - med Universitetet i Agder, Kristiansand Kulturskole, Lørdagsskolen Aust Agder. Talentutviklingsprosjekt for unge musikere.

- Camilla - 5 x 5 - med Tangen Videregående Skole, Dahlske Videregående Skole. 5 nyskrevne operaer á 5 minutter med elever fra to videregående skoler. Fremvisning i 2013.

- Den unge scene (DUS) - med Kristiansand Barne- og Ungdomsteater, Lillesand Barne- og Ungdomsteater, Kristiansand Kulturskole, Vågsbygd Videregående Skole, Arendals Dramatiske Selskab, Kastelet Kultursenter, Rosegården Teaterhus, Risør Musikkteater, Grimstad Teaterverksted. Landsdekkende ungdomsteaterprosjekt, finale i 2013.

I tillegg til ovennevnte produksjoner kommer en lang rekke enkeltproduksjoner og gjestespill i regi av Kilden Kulturdrift.

Kulturdriften

Arbeidet med programmering er Kulturdriftens viktigste oppgave. Det tilbudet som utarbeides gjennom programmeringsarbeid skal avspeile både internasjonale, nasjonale og lokale trender og kunst- og kulturuttrykk.

Kilden Kulturdrift hadde i 2012 ansvar for i alt 383 arrangementer, fordelt på egne produksjoner og utleievirksomhet. Virksomheten hadde et samlet publikumsbesøk på 86.454 registrerte personer.

Total billettomsætning for alle arrangementene var kr. 16.396.840,-, hvorav Kulturdriften selv kunne beholde kr. 5.536.000,- fra egne arrangementer og billettavgifter.

Kilden Kulturdrift har i løpet av 2012 kjøpt inn og formidlet teaterforestillinger og klassiske konserter som supplement til de andre Kilden- avdelingenes tilbud. Alt fra verdenskjente populærartister og enere innen klassisk musikk til lokale profesjonelle artister og glade amatører har opptrått på Kildens scener gjennom året. En del av disse forestillingene og konsertene har inngått i Kildens abonnementsserier. Kulturdriften har også arrangert flere gjestespill med dans i 2012, og sammen med andre kulturhus i Norge er Kulturdriften med i et nettverk som kjøper inn eller produserer danseforestillinger for disse husene.

Svært mange lokale og regionale arrangører, foreninger og organisasjoner har i regi av Kulturdriften hatt forestillinger eller konserter i Kilden i løpet av 2012.

Kulturdriften arrangerte sommeren 2012 gratiskonserter for publikum i foajeen - "Sommer i Kilden". I alt ble det gjennomført 31 konserter som samlet rundt 5.900 publikummere.

"SeniorKilden" for pensjonister på formiddagstid på tirsdager og "LørdagsKilden" for familier på lørdager har gjennom 2012 vist seg å være svært attraktive aktiviteter som har fått god publikumsoppslutning.

Tabell over aktiviteter ;

	Ant. Arrangement	Ant.publikum	Billettinntekt.
Forestillinger/Konserter (utleie)	108	46.368	11.487.460
Egenproduksjoner	1	1.050	177.145
Gjestespill/Innkjøp	67	17.423	4.544.970
Den kult. skolesekken	16	11.431	34.215
Omvisninger	153	3.193	153.215
Gratis arr. foajeen	38	6.989	0
Sum	383	86.454	16.396.840

Kulturdriften har gjennom 2012 bevisst utforsket rammer og struktur for sin fremtidige virksomhet i Kilden. Første fulle driftsår i nytt bygg har vært preget av et svært høyt aktivitetsnivå og stor variasjon i programtilbudet til publikum. Erfaringene viser imidlertid at tilgjengelig arbeidskapasitet og økonomiske rammer for Kulturdriften ikke er tilstrekkelig til å opprettholde et tilsvarende nivå for kommende år uten ytterligere ressurstilførsel.

Økonomi

Totalt viser regnskapsmessig driftsresultat et underskudd på kr. 1,792 mill. for Kilden IKS for 2012. Dette skyldes et planlagt overforbruk fra Opera Sørs side som har finansiert mye av sin aktivitet med tidligere oppspart egenkapital.

Egeninntektene fra billettsalg, serveringsvirksomhet, kurs/konferanser og sponsorer beløp seg totalt til ca. kr. 44,5 mill i 2012. Dette gir en andel av totalt driftsbudsjett på ca. 23 %. Tallene inkluderer også inntekter i regi av Kilden Kulturdrift.

Byggeprosjektet ble avsluttet høsten 2012 innenfor budsjett og tid, og med et positivt økonomisk resultat.

Kildens aktører AT, KSO, OS og KSE inngår fra 2013 i samme økonomiske regime.

Det er likevel et poeng at Agder Teater, som på grunn av driftsunderskudd i 2011 hadde en negativ egenkapital på ca. kr. 3,5 mill. ved årets start, for 2012 vises et overskudd på 2,0 mill. Dette betyr at teatret som selvstendig enhet ville ha redusert sin negative egenkapital til ca. kr. 1,5 mill. ved årets utgang.

Avdeling KSO hadde ved inngangen av 2012 opparbeidet seg en positiv egenkapital på ca. kr. 3 mill. For 2012 viser KSO et overskudd på ca. kr. 0,5 mill. Avdeling Opera Sør hadde ved inngangen av 2012 opparbeidet seg en positiv egenkapital på kr. 5,9 mill. For 2012 vises et underskudd på ca. kr. 2,4 mill.

Kilden totalt har en egenkapital på kr. 6,3 mill. ved årets utgang (inkl andel Kulturdrift og Byggeprosjekt), noe som betyr at Kilden samlet har en sunn økonomi pr 31.12.2012.

Punkt 44/13: Kristiansand Kino Holding, vurdering av salg/nedsalg

Bilag

Vedtak KOMMUN, 11062013, Sak 33/13, Kristiansand Kino Holding, vurdering av salg/nedsalg

Vedtak FORMAN, 21082013, Sak 76/13, Kristiansand Kino Holding, vurdering av salg/nedsalg

Vedtak BYSTYR, 11092013, Sak 104/13, Kristiansand Kino Holding, vurdering av salg/nedsalg

saksfremlegg eierskapsmelding 3.pdf

Konsernregnskap KKH 2012.pdf

Gjeldende konsesjonsbestemmelser.pdf

Deloitte's verdivurdering av Kristiansand Kino v.2.pdf

Kinostyrets behandling av salg.pdf

Dato 29. mai 2013
Saksnr.: 201303529-1
Saksbehandler Ragne Karine Eklind

Saksgang

Kulturstyret
Kommunalutvalget
Formannskapet
Bystyret

Møtedato

20.06.2013
11.06.2013
21.08.2013
11.09.2013

Kristiansand Kino Holding AS, vurdering av salg/nedsalg

Sammendrag

Bystyret vedtok 12.12.12 (sak 184/12) at det skulle sette i gang en utredning av muligheten for salg/nedsalg av kommunale aksjeselskaper. I mars i år vedtok bystyret å selge Agder Bomdrift (sak 36/13).

Det heleide Konsernet Kristiansand Kino Holding består av Kristiansand Kino Holding (mor), KinoSør AS, Kristiansand Kino Eiendom og Barnefilmfestivalen. I januar i år ble det lagt frem forslag til eierskapsmelding 3. Her ble selskapets aksjekapital, overkursfond, avkastningskrav og utbyttepolitikk tatt opp. Eierskapsmelding 3 ble i kommunalutvalget vedtatt utsatt til bystyret hadde behandlet saken om salg/nedsalg av Kristiansand Kino Holding.

Flere kommunale kinoer har i løpet av en femårsperiode blitt solgt til private aktører. I vår er 49% av Bergen Kino solgt til svenskeide SF Kino og 100% av Oslo Kino solgt til danskeide Egmont. Bystyret må bestemme hvilken retning man skal ta for kinoen i Kristiansand. Rådmannen har vurdert fire ulike alternativer;

1. Fortsette som i dag uten å selge
2. Salg; 49% av KinoSør AS
3. Salg; 100% av KinoSør AS
4. Salg; 100% av Kristiansand Kino Holding AS

Ut i fra en kulturpolitisk vurdering mener rådmannen at Kristiansand kommune fortsatt bør ha et eierforhold til Kristiansand kino. Rådmannen anbefaler at det settes i gang en salgsprosess med sikte på å selge inntil 49% av KinoSør. Ved salg ville en kunne få inn en strategisk eier som kan styrke den allerede eksisterende kompetansen og samtidig gjøre at kinoen står sterkere rustet i et ukjent fremtidsscenario.

Rådmannen ser viktigheten av å fortsette driften av Barnefilmfestivalen og vil anbefale en videreføring om det skulle bli vedtatt salg eller ikke. Barnefilmfestivalen er en fast del av det kulturelle tilbudet i Kristiansand.

Bystyret kan gjennom konsesjonsreglene fastsette hovedtrekkene i det filmtilbudet som skal tilbys kinopublikummet. Dagens konsesjonsregler ble vedtatt i 2000, og justert noe i 2009. Kombinert med at det er kommet ny lovgivning fra statlig hold og at dagens konsesjonsregler er noe foreldet, anbefaler rådmannen at bystyret vedtar nye konsesjonsregler i løpet av høsten 2013. Arbeidet med å utforme nye regler er satt i gang fra administrasjonens side.

Forslag til vedtak

1. Bystyret gir administrasjonen fullmakt til å sette i gang en salgsprosess for å selge 49% av KinoSør AS til en strategisk aktør, og utgifter til salgsprosessen innarbeides i 2.tertialrapport. I forbindelse med salget skal det inngås en aksjonæravtale for å sikre videreføring av Barnefilmfestivalen AS

Tor Sommerseth

Rådmann

Terje Fjellvang

Økonomidirektør

Trykte vedlegg:

- Deloittes verdivurdering av Kristiansand kino
- Konsernregnskap Krisitansand Kino Holding 2012
- Gjeldende konsesjonsbestemmelser
- Sak om eierskapsmelding 3

Utrykte vedlegg:

- Regnskap Kristiansand Kino Eiendom AS 2012
- Regnskap KinoSør AS 2012
- Regnskap Barnefilmfestivalen AS 2012

Innhold

1. Introduksjon/innledning	4
1.1. Historikk og selskapsstruktur	4
1.2. Eierskapsmelding 2	5
1.3. Forslag til eierskapsmelding 3	6
2. Markedsvurderinger	6
2.1. Sentrale utviklingstrekk	6
2.2. Nærmere om Kristiansand Kino	8
2.2.1 Sammenlignbare kinoer	8
2.2.2 Besøk, filmtitler og priser	9
2.2.3 Bredden i kinotilbudet	10
2.2.4 Økonomiske nøkkeltall	12
2.3. Salg i Oslo og Bergen	14
3. Kinoen som en del av kulturtilbudet.....	15
3.1. Konesjonsbestemmelsene	15
3.2. Barnefilmfestivalen	16
3.3. Kinoen som kulturbygg	17
3.4. Kinoen som kulturaktør	17
3.5. Kinoen som regional aktør	18
3.6. Kulturaksen i Kvadraturen	18
4. Vurdering av de ulike alternativene	18
4.1. Innledning	18
4.2. Fortsette som i dag uten å selge (alternativ 1)	20
4.3. Salg; 49% av KinoSør (alternativ 2)	20
4.4. Salg; 100% av KinoSør (alternativ 3)	22
4.5. Salg; 100% av Kristiansand Kino Holding (alternativ 4)	23
4.6. Oppsummering	24
5. Beskrivelse av en eventuell salgsprosess	25
5.1. Prosessen	25
5.2. Rådgivere, tidsbruk og honorering	26
6. Rådmannens anbefaling.....	26

1. Introduksjon/innledning

Bystyret vedtok 12.12.12 (sak 184/12) at det skulle sette i gang en utredning av muligheten for salg/nedsalg av kommunale aksjeselskaper, vedtaket omfattet også Kristiansand Kino Holding AS.

1.1. Historikk og selskapsstruktur

Selskapet i sin nåværende form ble stiftet i 2001 ved omdanning fra en kommunal bedrift til et aksjeselskap. Bakgrunnen for omdanningen var at selskapsformen, kommunal bedrift, forsvant ut av lovverket. Alternative selskapsformer som ble vurdert da var enten overgang til et kommunalt foretak eller opprettelse av et aksjeselskap. Begrunnelsen for valget var å skaffe kinoen gode rammevilkår i et fremtidig konkurransutsatt marked. Kristiansand kommunes målsetning med sitt eierskap i Kristiansand Kino Holding er todelt. Foruten å oppfylle kommunens kulturpolitiske målsetninger gjennom konsesjonsbestemmelsene, har eier også forventninger om økonomiske resultater og leveranser fra selskapet.

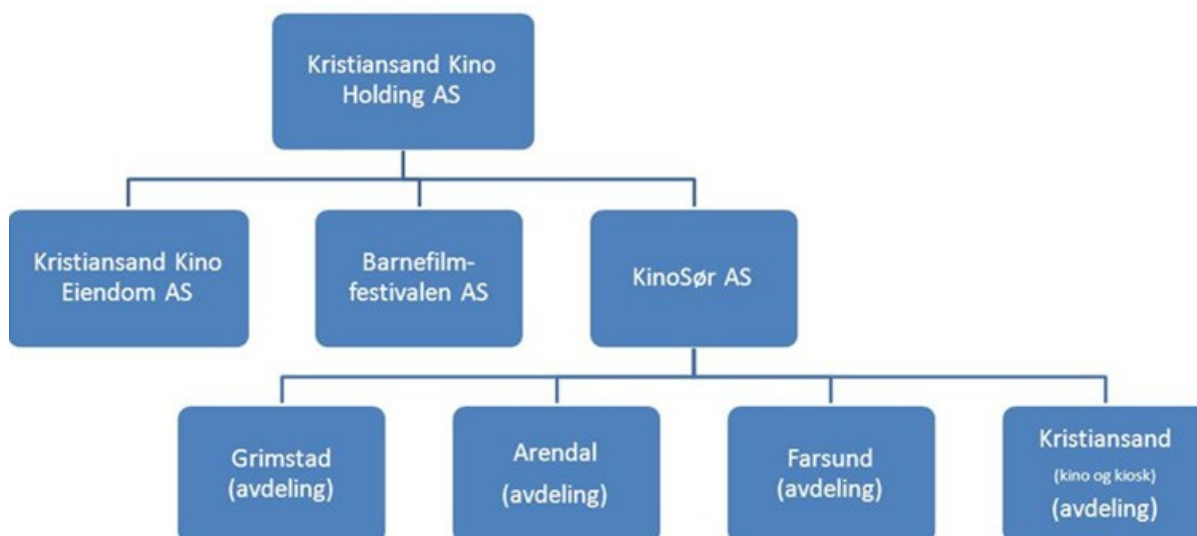
Ved inngangen til 2013 bestod selskapet av fire kinoer (Kristiansand, Arendal, Grimstad og Farsund) med til sammen 16 saler og 2 321 seter. Samlet hadde konsernet 522 466 besøkende i løpet av 2012 som genererte billettinntekter på 45,4 mill. kr¹ eksl. moms, som utgjør en markedsandel på 4,3% i Kino-Norge. Billettinntekter på landsbasis gikk opp med 8,9% i forhold til 2011, mens konsernet opplevde en oppgang på 5,3%. Konsernet hadde en omsetning på 73,1 mill. kr eksl. moms i 2012. Det samlede besøkstallet for konsernet gikk opp 1,53% fra 2011, mot en gjennomsnittlig oppgang på landsbasis på 5,9%. Føenix, som er landets 6. største kino viste en liten oppgang i besøkstall fra året før, men ligger betraktelig bak historiske høyder fra 2003 da besøket var hele 38,5% høyere enn i 2012. Samlet ble det vist 274 ulike filmtitler i løpet av 2012 hvor antall besøkende varierte fra 14 personer på den minst sette filmen til 25 164 på den mest sette. Totalt antall ansatte i konsernet pr. 1.januar 2013 var 85 personer som bestod av 40 menn og 45 kvinner fordelt på 38 årsverk.

Ved nyttår 2013 bestod konsernet av morselskapet Kristiansand Kino Holding AS og de 100% eide datterselskapene Kristiansand Kino Eiendom AS, KinoSør AS og Barnefilmfestivalen AS². Den 1.januar 2013 så dermed konsernets selskapsstruktur ut som følger:

¹ Årsmelding Kristiansand Kino 2012

² Som beskrevet i årsberetning 2011 for Kristiansand Kino Holding AS – behandlet på generalforsamling (av kommunalutvalget) 12.06.12.

Figur 1 – selskapsstruktur Kristiansand Kino Holding AS pr. 01.01.13

KinoSør eier driften 100% i Arendal eksklusiv bygget, mens i Grimstad og Farsund har KinoSør en driftsavtale med vedkommende kommuner. Kristiansand Kino Holding AS sin virksomhet er å utøve eierskap i de ovenfor nevnte selskapene, eventuelt å opprette nye datterselskap og utøve eierskap i disse. Kristiansand Kino Eiendom skal eie og forvalte fast eiendom knyttet til Kristiansand Kino, samt alt som herved står i den forbindelse, mens Barnefilmfestivalen skal drive filmfestival for barn og unge. KinoSør skal drive kinovirksomhet og annen virksomhet som er knyttet til drift av kino, teater og kulturhus med virksomhet lokalisert i Arendal, Grimstad og Farsund som er basert på konsesjon fra respektive kommuner. I tillegg inngår driften av kiosken i Kristiansand i KinoSør som man overtok fra selskapet Location i 2010. Selskapet som het Kristiansand Kino Drift ble fusjonert inn i KinoSør AS 21.10.12³. I tillegg ble kinoens engasjement i Aladdin avsluttet i midten av desember 2012.

1.2. Eierskapsmelding 2

Bystyret vedtok 19.11.08 i sak 175/08 eierskapsmeldingen for Kristiansand kommune.

Meldingen forutsatte og at det enkeltvis skulle utarbeides en del 2 hvor man gikk mer spesifikt gjennom de enkelte selskap.

Eierskapsmelding del 2 for Kristiansand Kino Holding AS (KKH) ble behandlet høsten 2009 (bystyresak 178/09) hvor følgende problemstillinger ble nærmere behandlet:

- *Valg av styremedlemmer i datterselskaper.*
- *Hvordan generalforsamlingsdokumenter skal behandles av Kristiansand kommune.*
- *Kommunikasjon mellom selskap og eier.*
- *Utbytte og ansvarlig lån.*
- *Vedtaksbestemmelser mht. arbeidsgivertilknytning.*

³ Regnskaps- og skattemessig, samt i alle andre praktiske formål fusjonert inn fra 01.01.12

1.3. Forslag til eierskapsmelding 3

Forslag til eierskapsmelding 3 (se vedlegg) ble lagt frem for kommunalutvalget 29.01.13 (sak 6/13). Der ble det enstemmig vedtatt at «saken utsettes inntil bystyrets vedtak om vurdering av salg/nedsalg er ferdig behandlet». Foruten å anbefale å videreføre deler av de allerede stadfestede forhold nevnt over fra forrige eierskapsmelding, var hovedhensikten med denne meldingen å:

- *Klargjøre regler og modell for utbyttepolitikk og utbytteforventninger.*
- *Klargjøre metode for målinger og forventninger knyttet til avkastning og finansielle resultater.*
- *Iverksette prosess for å omdanne bundet egenkapital til fri egenkapital i selskapet, samt etablere ansvarlig lån mellom selskap og eier.*

Eierskapsmelding del 3 går grundigere til verks med en dypere økonomisk analyse av selskapet, samt tydeliggjør den vedtatte dialog mellom selskap og eier.

2. Markedsvurderinger

2.1. Sentrale utviklingstrekk

Visning av film på kino, TV, DVD, klikkefilm, med mer, er siste ledd i verdikjeden i filmindustrien. Første ledd er **filmproduksjon**, der India og USA har de største aktørene. I Norge produseres det ca 20 kinofilmer hvert år og besøket på disse utgjør normalt 15-20% av totalbesøket på kino. Filmprodusentenes inntekter kommer i form av filmleie fra kinoene, samt inntekter fra klikkefilm, DVD-salg, og salg av TV-rettigheter.

En annen trend det siste tiåret er at det vokser opp filmindustri i distriktene. Tidligere ble stort sett alle norske kinofilmer produsert fra Oslo, nå ser vi at det blir produsert et stort antall kinofilmer også utenfor hovedstaden. Spesielt har en aktive miljøer i og rundt Stavanger og Bergen. Lokalt produserte filmer gir ofte ekstra stort besøk på de kinoene som har en tilknytning til produsenten. Som eksempel kan nevnes at KinoSør sine fire kinoer oppnådde en nettomerinntekt på ca 1,5 millioner på filmen "Yohan", i forhold til om filmen for eksempel hadde vært produsert i Oslo.

Etter at alle norske kinoer ble digitalisert i 2011, har kinoene nå mulighet i større grad enn tidligere å vise lokalt produserte filmer, som kan ha et potensial på den lokale kinoen, men ikke være like interessant utenfor denne kinoens nedslagsfelt.

Filmdistributørene har ansvar for å selge filmene til kinoer, klikkefilmkanaler, DVD salg/leie og til TV-kanaler. De har også ansvar for markedsføring av filmene. Flere av de største filmprodusentene har egne distribusjonskanaler, også i Norge. Her til lands har vi 12-13 filmdistributører som opererer mot kinoene. Kinoene har filmleieavtaler med hver enkelt filmdistributør og betaler en viss prosent leie av billettinntektene. De største kinoene betaler høyere prosentvis filmleie enn de mindre kinoene.

Kino og filmfremvisning er siste ledd i verdikjeden for filmindustrien. Kinoenes inntekter kommer fra billettsalg, salg fra kiosk og visning av reklame. Disse tre inntektskildene er avhengig av kinobesøket. Et fall i antall besøk medfører mindre billettinntekter, samt lavere inntekter fra kiosksalg og fra reklamevisninger. De største kostnadene er filmleie, lønn og lokalleie. Utviklingen de siste årene for kinoene har vært at en er mer og mer avhengig av at

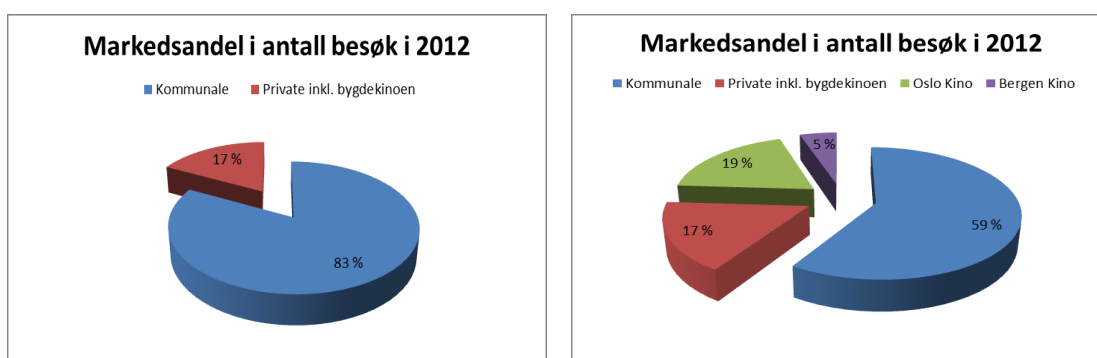
et lite antall filmer oppnår et stort publikum. I Kristiansand utgjorde besøket på de 10 best besøkte filmene i 2012 (av totalt 274 viste filmer) 42% av totalbesøket. Billettprisene på kino har de siste ti årene økt betydelig i forhold til den generelle prisøkning, uten at dette har gitt resultat i form av økte overskudd. Dette henger sammen med at 50% av billettinntektene går til filmleie og avgifter, slik at når billettprisen øker med kr 10,-, sitter kinoen igjen med kun kr 5,-. I tillegg har en hatt en kraftig lønnsvekst også på kinoene, og kommunale kinoer har som oftest også betydelig større pensjonsutgifter enn private virksomheter.

En annen trend i det norske kinomarkedet er at kinoene selv har overtatt kinokioskene, tidligere leide en ut denne driften til eksterne aktører. Overtakelse av kinokioskene har medført betydelig økning av kinoenes inntekter og resultat.

Også når det gjelder inntekter fra reklamevisninger har det skjedd endringer i løpet av de siste ti årene. Tidligere har en stort sett hatt en aktør som kinoene har solgt reklamerettigheten til, nå har man to omtrent like store aktører og dermed økt konkurranse. Dette har medført at kinoene har fått økte reklameinntekter pr besøk.

Det norske markedet preges av økende konkurranse, økt inntog av internasjonale aktører og vertikal integrasjon i verdikjeden. Dette kommer blant annet frem gjennom den utvikling som har vært i "kino-Norge" de siste par årene hvor utenlandske aktører har etablert seg blant annet gjennom oppkjøp (helt eller delvis) av tidligere kommunalt eide kinoer. Andelen kommunalt eide kinoer i Norge har vært ganske stabil de siste 10 årene, men med salg av to store kinoer, Oslo Kino⁴ (100%) og Bergen Kino (49%), til private aktører får vi en stor endring i markedet (disse to salgene vil bli omtalt senere i denne saken).

Hvordan markedet var satt sammen i 2012 fremgår av figurene under. Oslo Kino⁵ hadde alene 19% av det totale kinobesøket og Bergen Kino hadde 10%. I figuren til høyre er besøket til Oslo Kino og 49% av Bergen Kino skilt ut og man får visualisert hvordan det private markedet vil øke etter salgene.

Dette vil si at eierne av norske kinoer blir mer og mer kommersialiserte, og man får større kjeder med færre eiere. Tabellen under viser en oversikt over de største kinoene i Norge og hvem som er eiere pr 01.04.13. Seks av de ti største kinoene i Norge er enten heleid eller deleid av en privat aktør.

⁴ Inkl. kinokjeden Norsk Kino som driver kino i Asker, Askim, Halden, Horten, Hønefoss, Kristiansund, Tønsberg-Kilden og i Verdal.

⁵ Kun kinoen i Oslo, kjeden Norsk Kino er ikke med her

Kino	Eier	Eierandel
Oslo Kino	Egmont AS	100 %
Bergen Kino	Bergen kommune	51 %
	SF Kino AS	49 %
Trondheim Kino	Trondheim kommune	100 %
SF Kino Stavanger/Sandnes AS	SF Kino AS	49 %
	Stavanger kommune	33 %
	Sandnes kommune	18 %
Drammen: KinoCity	Egmont AS	67 %
	Drammen kommune	33 %
Kristiansand Kino Holding	Kristiansand kommune	100 %
SF Kino Lillestrøm	SF Bio AB⁶	100 %
Aurora kino IKS	Tromsø kommune	70 %
	Alta kommune	30 %
Fredrikstad Kino	Fredrikstad kommune	100 % ⁷
Ski kinosenter	Thon Holding AS	90 %
	Kmt Eiendom AS (privateid)	10 %

Det er to betydelige private aktører i det norske markedet, det danskeide Egmont AS og svenskeide SF Kino AS. Egmont AS eier Egmont Nordisk Film som er den største kinokjeden i Danmark med 17 kinoer. I Norge er Egmont nå deleier i Drammen Kino og heleier av Oslo Kino. SF Kino eies av SF Bio som driver 21 kinoer i Sverige. I Norge eier SF Kino 6 kinosentre i tillegg til 49% av SF Kino Stavanger/Sandnes og nå 49% av Bergen Kino.

2.2. Nærmere om Kristiansand Kino

2.2.1 Sammenlignbare kinoer

For Kristiansand Kino er det naturlig å sammenligne seg med andre kinoer i samme størrelsesorden. SF Kino Sandnes, Drammen KinoCity, SF Kino Lillestrøm og Aurora kino Tromsø er kinoer med omtrent like mange besøkende som Kristiansand Kino. Besøkene i disse kinoene lå mellom 271 000 og 358 000 i 2012. Til sammenligning hadde Oslo Kino og Bergen Kino henholdsvis 2,3 mill. og 1,2 mill. besøkende samme året.

⁶ Morselskapet til SF Kino AS

⁷ Fredrikstad kino er organisert som en kommunal virksomhet

SF Kino Stavanger/Sandnes eies 49% av den kommersielle eieren SF Kino AS (Svensk Filmindustri Kino AS), 33,15% av Stavanger kommune og 17,85% av Sandes kommune. Kinoen i Sandnes ble først fusjonert med Stavanger Kino i 2006, og i 2008 kjøpte SF Kino seg inn. Siden 2008 har kinoen i Stavanger/Sandes arrangert Filmfestival i samarbeid med Den norske filmfestivalen som holdes i Haugesund⁸. Festivalen har et variert program med blant annet barnefilmer, diverse europeiske filmer og et utvalg fra programmet som var i Haugesund.

Drammen kommune eier 33% av Drammen kino og Egmont AS eier 67%. Drammen kino ble opprettet som et AS sammen med Egmont i 1999. Før dette var kinoen i Drammen organisert som et kommunalt foretak.

SF Kino Lillestrøm åpnet desember 2005 og eies 100% av SF Kino.

Aurora Kino IKS er et interkommunalt selskap som eies av Tromsø kommune og Alta kommune og drifter kino i Tromsø, Alta, Kirkenes og Narvik. I denne sammenligningen er Aurora Kino i Tromsø tatt med. Tromsø Internasjonale Filmfestival arrangeres hvert år i samarbeid med Aurora Kino. I år skal de også for første gang arrangere en barnefilmfestival; VERDENS BESTE – Tromsø Barnefilmfestival.

2.2.2 Besøk, filmtitler og priser

Tabell: Sammenligning av besøk, filmtitler, billettpriser i 2012

By	Samlet besøk	Andel besøk på norske filmer (%)	Antall titler ⁹	Andel norske titler (%)	Samlet billettinntekter	Gj.snittlig billettpris	Besøk pr. innbyggeri fylke
Kristiansand	337 304	18	310	16	31 566 210	93,6	2,6
Sandnes	340 358	15	230	12	35 220 563	103,5	2,6
Drammen	358 255	16	281	13	34 658 071	96,7	2,1
Lillestrøm	289 542	18	224	15	28 916 841	99,9	2,2
Tromsø	270 948	16	268	16	26 647 865	98,4	2,9

Alle disse kinoene består av ett kinobygg og 6-7 saler. Kristiansand Kino har i 2012 vist 310 filmtitler, og 75 av dem var satt opp på programmet til Barnefilmfestivalen. Sammenlignet med de andre kinoene er dette et forholdsmessig høyt tall. Sandnes og Drammen som begge har hatt flere besøkende, hadde henholdsvis 80 og 29 færre filmtitler enn Kristiansand. Sandnes var også med å arrangere en filmfestival, men de fleste av disse filmene inngikk i det ordinære filmprogrammet, mens for Barnefilmfestivalen er det kun ca 40% som er en del av det ordinære filmprogrammet.

⁸ <http://www.filmweb.no/filmfestivalen/omfestivalen/article954797.ece>

⁹ Dette er tall hentet fra årbok 2012 fra Film og Kino, hvor bl.a. en film i 2D og 3D blir telt som to filmtitler. Tallene for alle kinoene er telt på sammen måte og kan derfor sammenlignes. Kinoen i Kristiansand viste 274 forskjellige filmer i 2012.

Kristiansand Kino har i gjennomsnitt de laveste billettprisene på 93,6 kr. pr billett. Hvis vi ser bort ifra Barnefilmfestivalen, som er med på trekke ned dette snittet, er gjennomsnittlig billettpris 96 kr og fremdeles lavest. Alle kinoer har en del annen aktivitet som påvirker de gjennomsnittlige prisene, det kan være alt fra festivaler til skolekino. I og med at vi ikke kjenner omfanget av disse faktorene som kan være med på å trekke ned gjennomsnittet, kan det være mer interessant å se på de ordinære billettprisene og sammenligne disse. I sammenligningen under har vi tatt med Sandes som er 49% eid av SF Kino, helkommunale Tromsø kino og Drammen kino som er 67% eid av Egmont.

Tabell: Ordinære billettpriser pr 31.03.13

	Kristiansand	Sandnes	Tromsø	Drammen ¹⁰
Barnefilm 2D	85 kr	90 kr	V: 100kr, B: 80kr	V: 100 kr, B: 85kr
Barnefilm 3D	100 kr	130 kr	V: 105kr, B: 85kr	V: 120 kr, B 100 kr
Øvrige filmer 2D	100 kr	100 kr	105 kr	100 kr
Øvrige filmer 3D	120 kr	130 kr	110 kr	120 kr
Gj.snitt pris voksen	101,25 kr	112,5 kr	105,- kr	110 kr

Ut ifra tabellen ser vi at de delvis privateide kinoene, Sandnes og Drammen, ligger noe over de kommunalt heleide kinoene på barnefilmer (2D og 3D) og øvrige filmer i 3D, og på det meste hele 30% over. Billettprisene for øvrige filmer i 2D ligger på samme nivå hos Kristiansand, Sandnes og Drammen, mens Tromsø har lagt seg 5 kr over. Hvis vi ser på gjennomsnittsprisen for en voksen som velger å gå på en film i hver kategori, så er begge de kommunalteide kinoene billigere enn de delvis privateide. Kinoen i Kristiansand ligger 8,75 kr under Drammen og 11,25 kr under Sandnes i gjennomsnitt.

2.2.3 Bredden i kinotilbudet

Salg av kommunalt eid kino til private aktører har møtt motstand flere steder i landet. Det noen frykter, er at man vil miste bredden i tilbudet som man har hatt med kommunale eiere. Vil kommersielle eiere kun tenke profitt og ikke på bredde? Er profitt og bredde motsetninger av hverandre? Alle kinoer viser de store filmene fra Hollywood og Europa, fordi det er der salgsinntektene ligger. Så for å definere hva som er bredde i kinotilbudet har vi valgt å se på de mindre filmene som ikke alle velger å sette opp. Hvert år er det en rekke såkalte «smale» filmer som får diverse støtte¹¹, enten distribusjonsgaranti, importstøtte, versjoneringsstøtte eller oppsetningsstøtte. Kinoene velger selv om de skal sette opp disse filmene og hvor mange forestillinger som blir satt opp. Vi definerer bredde ut ifra hvor mange av disse filmene en kino velger å sette opp. I 2012 fikk 69 «smale» filmer støtte innen en eller flere av kategoriene over. Eksempler på slike filmer er «The Iron Lady» som var den mest sette «smale» filmen med 4769 besøkende i Kristiansand, og «Sirkus Colombia» som var minst sett i Kristiansand med 4 besøkende.

¹⁰ Drammen kino tar i tillegg en avgift på 4 kr pr billett for kjøp på nett.

¹¹ Det er distributørene som mottar denne støtten, kinoene leier så inn disse filmene på ordinære betingelser

Tabell: Oversikt over «smale» filmer i 2012

	Antall «smale» filmer ¹²	Antall forestillinger	Antall besøkende	Besøk i % av det totale besøket	Besøkende pr tittel
Kristiansand	68	1 227	26 292	7,8 %	387
Sandnes	38	589	12 750	3,8 %	336
Drammen	53	1 019	16 463	4,6 %	311
Tromsø	62	1 361	15 918	5,9 %	257
Lillestrøm	40	664	9 649	3,3 %	241

Tabellen viser kun hvordan situasjonen var i 2012, så vi kan ikke si noe om dette er en tendens over tid. Kinoen i Kristiansand har satt opp alle de såkalte «smale» filmene som fikk støtte i 2012, med ett unntak; Woody Allen: A Documentary. Det vil si at ut ifra definisjonen over, er KinoSør den kinoen, i denne sammenligningen, med størst bredde i kinotilbudet. Kristiansand kino har også hatt flest forestillinger og størst andel besøkende som går på disse «smale» filmene av det totale besøket. Tromsø kino, som også er en 100% kommunal eid kino, er neste på lista over hvem som har satt opp flest «smale» filmer. Lillestrøm Kino og Sandes Kino som eies helt eller delvis av SF Kino har hatt både færrest antall smale filmer og færrest forestillinger. De har også hatt en lavere andel av besøkende på denne type filmer, men dette henger nok sammen med tilbudet. Drammen kino, som eies 2/3 av Egmont, har hatt en høyere andel filmtitler og forestillinger enn de andre to med en privat eier.

¹² Av 69 totalt i 2012

2.2.4 Økonomiske nøkkeltall

Tabell: Sammenligning av økonomiske nøkkeltall, regnskapstall i 1000

	2012	2011	2010	2009	2008
Årsresultat etter skatt					
Kristiansand Kino Holding*	2 034 ¹³	3 253	254	-870	457
SF Stavanger/Sandnes	-	5 893	8 642	9 307	6 624
Drammen KinoCity	-	4 203	3 617	3 645	3 055
SF Kino Lillestrøm ¹⁴	-	-	-	-	-
Aurora Kino IKS *	3 161	-2 447	-	196	-1 482
Driftsrentabilitet					
Kristiansand Kino Holding*	4,2 %	2,6 %	1,9 %	-0,1 %	2,0 %
SF Stavanger/Sandnes	-	8,2 %	11,9 %	13,2 %	8,4 %
Drammen KinoCity	-	11,7 %	11,0 %	10,7 %	10,4 %
SF Kino Lillestrøm ¹⁴	-	-	-	-	-
Aurora Kino IKS *	8,3 %	-2 %	-8,8 %	6,7 %	4,4 %
EK rentabilitet etter skatt					
Kristiansand Kino Holding*	11,5 %	2,1 %	2,1 %	- 1,4 %	1,4 %
SF Stavanger/Sandnes	-	13,1 %	20,2 %	26,0 %	23,8 %
Drammen KinoCity	-	29,2 %	34,6 %	53,4 %	87,8 %
SF Kino Lillestrøm ¹⁴	-	-	-	-	-
Aurora Kino IKS *	-**	-**	-**	18,0 %	-**

* Konserntall

** Negativ egenkapital i selskapet som gjør at dette nøkkeltallet ikke gir mening

¹³ Fratrukket ekstraordinær inntekt på 773' kr for salg av aksjer i filmweb.

¹⁴ Det var ikke mulig å få tak i regnskapstall for SF Kino Lillestrøm, da dette var regnet som sensitiv informasjon.

Konsernet Kristiansand Kino Holding har hatt en solid økning i årsresultatet siden 2009. Resultatet i Kristiansand Kino Holding (morselskapet) på 4,4 mill. kr i 2012 er det beste resultatet kinoen noen gang har hatt. Vi ser at de kinoene som er heleid eller deleid av private eiere har hatt et mer solid resultat over flere år.

Driftsrentabilitet sier noe om evnen til å genere overskudd i den ordinære driften. Helt konkret betyr det hvor mye av hver krone i driftsinntekter selskapet sitter igjen med i driftsresultat. Kristiansand har hatt en svak driftsrentabilitet før 2012 både relativt, men også sammenlignet med de andre kinoene. Aurora Kino Tromsø, som er det andre kommunalt heleide selskapet, har hatt et variert resultat de fire siste årene. Underskuddene i 2010 og 2011 skyldes primært konkursen av Selskapet Billetten AS, som de eide 33% av. Konkursen medførte et tap på rundt 5 mill. kr, i hovedsak pga uteblivende billettinntekter. I 2012 hvor de er nærmere normaldrift, har også Tromsø et høyere driftsresultat enn i Kristiansand. Kristiansand kino hadde i 2012 en driftsrentabilitet 4,2%, noe som er en positiv oppgang, men allikevel svakere enn gjennomsnittet av de andre kinoene vi har gjort sammenligninger med. SF Stavanger/Sandnes og Drammen KinoCity har de siste fire årene hatt meget god driftsrentabilitet.

Egenkapitalrentabilitet viser lønnsomheten og avkastningen man har på egenkapitalen som er bundet opp i selskapet. Kristiansand Kino har hatt en ganske lav avkastning på egenkapitalen de siste årene. I 2012 har dette endret seg pga det gode resultatet man hadde i fjor, og man har fått en høyere lønnsomhet for dette året. Aurora Kino har hatt en negativ egenkapital de siste årene, så det vanskelig å sammenligne denne kinoen med de andre uten å gå dypere ned i deres regnskap. SF Stavanger/Sandnes og Drammen KinoCity har hatt en solid og ganske stabil avkastning på deres egenkapital over tid.

Tabellen under viser et stillbilde av status for de ulike selskapene i konsernet Kristiansand Kino Holding i 2012. Den gir en oversikt over verdiene i konsernet og hvor det skapes overskudd.

Tabell: Nøkkeltall, selskapene i Kristiansand Kino Holding 2012, tall i 1000 kr

	KKH Konsern	KKH mor	KKE	KinoSør	BFF
Årsresultat	2 807	4 449	1 284	4 336	-1 228
Driftsrentabilitet	4,6 %	-44,1 %	38,3 %	7,2 %	-66,7 %
Egenkapital	26 681	28 771	20 467	8 255	106
EK andel i %	43 %	71 %	70 %	26 %	5,4 %
Utbytte/konsernbidrag til eier	-	3 200	2 831	3 907	- 1 228

Kristiansand Kino hadde et historisk høyt resultat i 2012. Dette skyldes bl.a. en omorganisering i selskapsstrukturen, reduksjoner i turnus, bytte av tariffområde og innføring av teknologi i fakturabehandling. Datterselskapene, Eiendom og KinoSør, overførte betydelige konsernbidrag til mor på til sammen 7,5 mill. kr. Det er eiendomsselskapet som

har hatt den største avkastningen på driften med en driftsrentabilitet på 38,3% i 2012. KinoSør har også hatt positiv avkastning på driften, mens morselskapet¹⁵ og Barnefilmfestivalen har hatt negativ avkastning på driften. Den største andelen av egenkapitalen ligger i Kino Eiendom. Alle selskapene, med unntak av Barnefilmfestivalen, har relativ stor egenkapitalandel. Siden 2011 har egenkapitalandelen blitt noe redusert, og for konsernet har andelen egenkapital gått ned fra 48,7% til 43%.

2.3. Salg i Oslo og Bergen

Oslo bystyre vedtok i bystyresak 183/12 "Byrådet gis fullmakt til å avhende alle kommunens aksjer i Oslo Kino AS, eventuelt avhende aksjer i selskaper som utfisjonerer fra Oslo Kino AS" og "Bystyret tar for øvrig kinopolitikken i Oslo og byrådets eierstrategi for Oslo Kino AS til orientering". Anbefalingen av salg av Oslo Kino AS beror på følgende hovedkonklusjon "Byrådet understreker at kinodrift er forretningsmessig virksomhet som tilbyr kulturopplevelser i form av filmvisning. Virkemidler som konsesjonsordningen, økonomiske støtteordninger m.m. skal sørge for et kvalitativt godt og bredt filmtilbud i alle sjangre til byens befolkning. Kommunens kinopolitikk blir fullt ut ivaretatt gjennom disse virkemidlene. Eierskap er, etter Byrådets oppfatning, ikke nødvendig for å ivareta dette". Som potensielle kjøpere av Oslo Kino ble blant annet SF Norge, Nordisk Film (Egmont) og Olav Thon¹⁶ nevnt som aktuelle.

04.april i år ble det gjort kjent at Oslo Kino med alle datterselskap var solgt til Egmonts datterselskap Nordisk Film¹⁷. Prisen på hele konsernet var 600 millioner. Kulturbyråd Hallstein Bjercke sa i forbindelse med salget: «Egmont Nordisk Film er en kjøper som har evne og vilje til å utvikle Oslo Kino og gjøre Oslo til en mer spennende filmby». Det har vært nevnt i flere sammenhenger at man frykter at store private kinokjeder skal få monopol i de store byene og at vi skal få en stor privat kinokjede i hele Norge. Når nå Oslo kommune og Bergen kommune har valgt å selge til henholdsvis Egmont og SF Kino, unngikk man å komme opp i denne situasjonen. SF Kino har allerede en leieavtale på å drive kino på festningen i Oslo fra 2013/2014¹⁸.

Bystyret i Bergen fattet 29.11.2010, i bystyresak 272/10¹⁹, vedtak om at "bystyret delegerer til byrådet å fremforhandle avtale om salg av inntil 49% av aksjene i Bergen Kino AS til strategisk aktør, jfr. bystyresak 224/01 punkt 4. I forbindelse med salget skal det inngås en aksjonæravtale for å sikre videreføringen av Bergen Internasjonale Filmfestival AS (BIFF)". I september 2012 ble eiendommen (kinoen) utfisjonert²⁰ til et eget selskap (Magnus Barfots Gate 12 AS). Dette eiendomsselskapet vil kommunen beholde for å ha full kontroll på "infrastrukturen" ved at man da fremdeles vil eie kinobygningen, i tillegg til den påvirkningskraft man har gjennom å være konsesjonær.

20.mars i år fattet bystyret i Bergen i bystyresak 52/13²¹ vedtak om at "Bergen bystyre gir sin tilslutning til valget av Svensk Filmindustri Kino AS som strategisk alliansepartner for Bergen

¹⁵ Morselskapet fakturerer de andre selskapene for fellestjenester som regnskap, lønn, programmering etc., men det er ikke 100% kostnadsdekning og en får underskudd på driften i morselskapet.

¹⁶ Dagens Næringsliv, papiravis 5.november 2012.

¹⁷ E24, <http://e24.no/media/egmont-kjoeper-oslo-kino-for-600-mill/20353794>

¹⁸ <http://www.festningenkino.no/>

¹⁹ <http://www3.bergen.kommune.no/bksak/default.asp>

²⁰ <http://www.proff.no/selskap/magnus-barfots-gate-12-as/bergen/-/911732556/>

²¹ <https://www.bergen.kommune.no/politikk/bystyret/bystyret-2011-2015/7014/7017/article-104485>

Kino AS. Samtidig godkjennes det foreliggende forslag til aksje-kjøpsavtale med Svensk Filmindustri Kino AS om salg av 49 % av aksjene i Bergen Kino AS til en pris på MNOK 88, dvs. 2.450 aksjer av totalt 5.000 aksjer i Bergen Kino AS, hver pålydende kr 850,- etter utfisjonering av Magnus Barfotsgate 12 AS”.

3. Kinoen som en del av kulturtilbudet

Sammen med biblioteket er kinoen det mest besøkte og tradisjonsrike kulturtilbudet i Kristiansand. Begge institusjonene er sentralt plassert i sentrum, har en hundreårig historie i byen og formidler populære tilbud til brede lag av befolkningen nesten hver eneste dag gjennom hele året. Begge er på den måten viktige demokratiske kulturinstitusjoner som står midt oppe i en krevende teknologisk utvikling. Biblioteket er imidlertid en lovpålagt gratistjeneste, mens kinoen i større grad er del av et konkurranseutsatt underholdningsmarked.

Tabell: Besøkstall siste tre år:

	2010	2011	2012
Besøkende i hovedbiblioteket på Nedre Torv	448 956	475 560	431 866
Solgte billetter på Fønix kino i Vestre Strandgate	335 046	337 290	337 304
Besøkende på organiserte publikumsaktiviteter i Kilden Teater- og Konserthus på Silokaia			205 000

Besøktallet på kinoen i Kristiansand har holdt seg stabilt høyt de siste årene. Kinoen representerer en kvalitativ annerledes opplevelse som publikum etterspør, til tross for at det totale filmtilbudet i Norge er sterkt økende gjennom stadig nye formidlingskanaler direkte inn i hvert enkelt hjem. Film er ett av de mest demokratiske kunstneriske uttrykk som finnes, i den forstand at det forutsetter ingen annen forkunnskap enn nysgjerrighet og vilje til innlevelse.

3.1. Konesjonsbestemmelsene

Lov om film og videogram i Norge fastslår i § 2 at «Framsyning av film eller videogram i næring må ikke skje utan løyve frå kommunestyret eller den kommunestyret har gitt fullmakt.» Uavhengig av selskapsform og eierstruktur i de virksomhetene som tilbyr visning av film i næring, må altså bystyret i Kristiansand først tildele konsesjon.

Lovparagrafen sier videre at «Kommunane kan fastsetje vilkår for løyve til framsyning av film og videogram.» Dette betyr at gjennom konsesjonsbestemmelsene kan bystyret fastsette hovedtrekkene i det filmtilbudet som skal tilbys kinopublikummet.

Kristiansand kommunes nåværende konsesjonsbestemmelser ble vedtatt av bystyret i 2000. Bystyret justerte bestemmelsene i 2009 da Kristiansand kino fikk tildelt konsesjon for fem nye år, fram til 30. juni 2014. De viktigste vilkårene er:

- Konsesjon til permanent kinodrift kan kun gis ved lokalisering i Kvadraturen eller Kvadraturens randsone
- Tilby et repertoar som gjenspeiler mangfoldet i internasjonal filmproduksjon
- Minst to ulike barne- og familiefilmer daglig etter kl. 16.00
- Fast tilbud om skolekino
- Regelmessig tilbud om formiddagsvisninger
- Europeiske filmtitler skal utgjøre minimum 40 % av repertoaret pr år
- Maksimum 50 % kan være film fra USA
- Filmene skal velges ut etter kvalitetskriterier

Med dagens teknologi hvor alle nye filmer er digitalisert er det blitt lettere for kinoen å ta inn en film og vise den kun én gang. Tidligere var det en mer kostbar affære å skaffe en film og man måtte rettferdiggjøre anskaffelsen ved å sette opp flere visninger. Selv med forholdsvis strenge regler, er det i dag enklere å gå rundt disse og ikke ta hensyn til hensikten med konsesjonen. Ved å vise europeisk film en uke, har man oppfylt kravet om visning av europeisk film for resten av året. Dette er en svakhet med dagens regler, så uansett om det blir salg eller ikke, så bør disse revideres.

Hvert år leverer konsesjonæren en rapport som redegjør for virksomheten, og bystyret godkjenner at vilkårene er oppfylt.

Stortinget foretok høsten 2004 endringer i Grunnlovens § 100 (ytringsfrihetsbestemmelsen). Endringen innebar en styrking av ytringsfriheten i forhold til tidligere rettstilstand, blant annet ved at det ble innført et generelt forbud mot forhåndssensur. Da lov om film og videogram i 2006 skulle bringes i samsvar med dette, ble det gjort unntak for film rettet mot barn og unge. Det var ventet at endringene i Grunnloven også ville føre til opphør av kommunenes mulighet til å sette vilkår for visning av film i næring, men Stortinget valgte i 2006 å videreføre konsesjonsordningen uendret. Rettssituasjonen er etter denne endringen noe mer uklar på i hvilken grad kommunene i sine lokale konsesjonsvilkår har anledning til å ha vilkår som vedrører innholdet i kinotilbudet.

Kristiansand kommune har forholdsvis strenge vilkår når det gjelder innholdet i kinotilbudet, og bystyret har flere ganger de siste 10 årene stemt ned forslag om å lempe på kravene. Flere større byer har de siste årene justert sine konsesjonsvilkår i retning av mindre strenge krav til innhold. Kristiansand kommune har ikke foretatt en gjennomgang av det juridiske grunnlaget for vilkårene etter debatten rundt lovendringene i 2004. Det er derfor en viss usikkerhet knyttet til om dagens konsesjonsbestemmelser ligger trygt innenfor det lovverket tillater.

3.2. Barnefilmfestivalen

Kristiansand Internasjonale Barnefilmfestival arrangeres i år for 16. gang. Festivalen høster stor internasjonal anerkjennelse, er en av Europas største filmfestivaler for barn og markedsføres også som Norges største kulturarrangement for barn. Festivalen er blitt et viktig forum og treffpunkt for den nordiske filmbransjen som er engasjert i produksjon og distribusjon av barnefilm. I 2012 hadde festivalen 13 269 registrerte publikumsbesøk på 260

visninger av 75 ulike filmer. I tillegg var det over 3000 besøkende på andre publikumsaktiviteter. Totalt hadde festivalen 350 akkrediterte deltakere, hvorav 50 internasjonale gjester.

Barnefilmfestivalen AS er organisert som et datterselskap av Kristiansand Kino Holding AS. Fra morselskapet mottar festivalen økonomisk tilskudd på cirka kr 900 000 per år. I tillegg mottar festivalen offentlig støtte fra kommunen, fylkeskommunen og staten. På grunn av at det statlige tilskuddet finansieres via avgiften på salg av dvd-filmer i Norge, er det kommet signaler om at tilskuddet kan bli betydelig redusert fra og med 2014. Det kommunale tilskuddet over kulturbudsjettet har de siste årene ligget på kr 130 – 140 000.

Kinostyret vedtok i 2007 som en policy at Holding kunne gi tilskudd til Barnefilmfestivalen på kr 900 000 pr. år (1,25 mill. før skattefradrag). I 2010 ble Kristiansand kino anmodet å tilbakebetale 1,23 mill. kr til Cultiva²² og fra 2011-2015 ble konsernbidraget til festivalen redusert til kr 700 000 årlig. I forslaget til eierskapsmelding 3, som skal behandles av bystyret, har rådmannen foreslått at kinoen gis aksept til å bruke opp mot kr 700 000 hvert år til Barnefilmfestivalen før det deles ut utbytte (kinoen har ansvar for å dekke det overskytende hvis det er behov for tilførsel av mer midler til festivalen).

3.3. Kinoen som kulturbygg

Med sin størrelse (7 saler med 1083 seter) og sentrale beliggenhet, er kinoen et viktig kulturbygg som kan fylle flere funksjoner enn kommersiell kinodrift. Bygget egner seg godt til kurs, foredrag og konferanser på dagtid. De mange salene av ulik størrelse gir stor fleksibilitet. Med amfi i salene, store lerret og gode lydanlegg er det enestående muligheter for ulike former for presentasjoner, og foajeen kan benyttes til utstillinger, stands og demonstrasjoner. Administrasjonen på kinoen tilbyr skreddersydde opplegg sammen med partnere innen overnatting, servering, eventfirmaer osv.

I 2012 var det naturlig nok stor pågang for å benytte Kilden Teater- og Konserthus til denne typen arrangementer, men det er sterke begrensninger på hvor stor del av dette markedet som Kilden kan betjene, både av hensyn til primæroppgavene for institusjonen og reglene knyttet til momskompensasjon. Fønix kino er derfor en av de viktigste kulturarenaene i Kristiansand med mangfoldige bruksområder.

Digitaliseringen av kinoene gir også helt nye muligheter for kulturformidling, for eksempel direkte overføringer av opera-forestillinger eller idrettsarrangementer. Kristiansand kino er i startfasen når det gjelder denne typen «alternativt innhold» i kinosalene.

3.4. Kinoen som kulturaktør

Kristiansand kino er et regionalt kompetansesenter for formidling av film. Kinoen har gjennom årene spilt en viktig rolle som pådriver og støttespiller for en rekke tiltak og nyskapinger i det lokale kulturlivet. De mest kjente eksemplene er etableringen av Norgesfilm AS og Sørnorsk filmsenter AS, samt realiseringen av spillefilmen «Yohan – barnevandrere» og andre lokale filmproduksjoner. At kinoen som en kommersiell virksomhet også bidrar

²² Bakgrunnen for tilbakebetalingen var at bevilgninger til Kristiansand kommune og selskaper som kommunen har bestemmende innflytelses over, er en ulovlig utdeling til oppretter av stiftelsen jf. Stiftelsesloven § 19

aktivt med kompetanse og ressurser til utviklingen av kulturlivet for øvrig i byen, er ingen selvfølge. Kristiansand kino har i så måte en lang tradisjon for å engasjere seg i det lokale kulturlivet. Særlig i en forholdsvis liten kulturby som Kristiansand, hvor de aller fleste aktørene hver for seg er små enheter, er en slik vilje til utadrettet virksomhet, av stor betydning.

3.5. Kinoen som regional aktør

Kristiansand Kino har gjennom mange år utviklet høy kompetanse innen kinodrift, slik som film, teknikk, markedsføring og økonomi. Kristiansand Kino blir regnet som en foregangskino i forhold til for eksempel filmrepertoar og introduksjon av ny teknikk.

Kristiansand Kino Holding AS har etablert én av to regionale kinokjeder i Norge, og drifter per i dag fire kinoer på Sørlandet gjennom datterselskapet KinoSør AS. Siden 2011 har Barnefilmfestivalen gjennomført satelittfestivaler på de tre andre kinoene parallelt med hovedfestivalen i Kristiansand. I 2012 ga alle fire kinoene i KinoSør positive økonomiske resultater. Styret for holdingselskapet ønsker å utvide den regionale kinokjeden, og flere kinoer/kommuner på Sørlandet ønsker å bli med i kjeden.

3.6. Kulturaksen i Kvadraturen

Kommunens rolle i forhold til byens kulturliv er først og fremst som tilrettelegger. Fønix kino er landsdelens klart største kinosenter med sine 7 saler. Kinoen, sammen med andre større kulturinstitusjoner, har en sentral og landsdelsfunksjon. For flere av de større kulturinstitusjonene i byen har byrommet rundt bygningsmassen stor betydning for den videre utvikling av kulturtilbudet og økning i publikumstallene.

Kommunedelplanen for Kvadraturen setter fokus på byrom og viktigheten av kulturtilbud i sentrum. Kommunedelplanen viser en bylivssone der kommunen ønsker å samle aktivitet og skap puls i byen. En viktig akse for bylivet i Kristiansand er mellom to tyngdepunkt; Torvet med folkebibliotek, kirke, torvhandel, restauranter og arrangementer – og Kilden sammen med det kommende museet på Odderøya. Midt i denne aksen ligger Fønix kino. Det er viktig for kommunen å legge til rette for aktivitet langs denne aksen, slik at Kilden og Torvet knyttes tettere sammen og avstanden oppleves kortere og vi unngår at det blir en transportetappe. Kommunen har nå satt ned en arbeidsgruppe som skal jobbe med Kulturaksen/bylivssonen. Et sentralt punkt i dette arbeidet er å legge til rette for et kinotorg, noe kinoen selv ønsker.

4. Vurdering av de ulike alternativene

4.1. Innledning

Salgsinntekt

Hvis Kristiansand kommune velger å selge hele eller deler av Kristiansand Kino vil man oppnå flere ting. En vil først og fremst frigjøre midler som kan brukes til andre formål i kommunen. Hvilken pris man vil få på Kristiansand Kino er vanskelig å antyde før forhandlinger med eventuelle tilbydere. Men vi har hentet inn en foreløpig verddivurdering av de ulike selskapene fra konsulentbyrået Deloitte, som kan si noe om nivået man kan forvente seg. Det er viktig å bemerke at en ny eier kan se synergier som kan gi kostnadsbesparelser i den fremtidige driften, som igjen kan gjøre at de ser en høyere verdi av selskapet. Disse synergiene og kostnadsbesparelsene er vanskelig å tallfeste på nåværende tidspunkt, men

kan allikevel være av stor betydning. Det kan også være andre faktorer i markedet som kan øke eller redusere prisen ved et evt. salg.

Kompetanse og stordriftsfordeler

I tillegg til en salgsinntekt vil en få inn en ny kommersiell aktør med en annen type kompetanse enn den eieren sitter med i dag. Det er vanskelig å forutse den teknologiske utviklingen av filmmediet, men det er lite trolig at utviklingen vil stoppe opp. Hvordan teknologisk innovasjon vil påvirke kinomarkedet, og de økonomiske rammebetingelsene for kinodrift, er også et åpent spørsmål. Sannsynligheten er stor for at kinoen i overskuelig framtid vil ha behov for å tiltrekke seg ny og oppdatert kompetanse. De store internasjonale kinokjedene som har kjøpt seg inn i det norske markedet, har lang erfaring innenfor kommersiell kinodrift i bl.a. Sverige og Danmark. Dette gir tilgang på ny kompetanse i et mer og mer konkurransepreget og kompleks kinomarked.

Kristiansand Kino har i dag medarbeidere med lang erfaring fra bransjen og med en høy faglig kompetanse. Ved salg ville en kunne få inn en strategisk eier som kan styrke den allerede eksisterende kompetansen og samtidig gjøre at kinoen står sterkere rustet i et ukjent fremtidsscenario.

I et partnerskap med en internasjonal aktør, vil det være en fare for at viktig kompetanse ikke befinner seg lokalt, men kun er tilgjengelig i Oslo, Stockholm eller København. En slik situasjon kan begrense kinoens rolle i det lokale kulturlivet og få ringvirkninger for byen utover den tekniske kinodriften. Dette er forhold som det må fokuseres på ved en eventuell inngåelse av et partnerskap med en privat aktør.

Spørsmålet blir om man løser kompetanse-utfordringen best med Kristiansand kommune som eneeier av kinoen, eller i et strategisk partnerskap med en større, internasjonal aktør?

Ved å evt. selge ut til en større kjede vil man også dra nytte av stordriftsfordeler. Dette har KinoSør allerede erfart ved å drive kino i Arendal, Grimstad og Farsund. Slike synergieffekter er særlig relevante i forbindelse med salg, markedsføring, administrasjon og filmrettigheter. KinoSør har driftsavtaler med Grimstad og Farsund kommune om å drive kino i disse byene. Hvis bystyret velger å selge deler eller hele KinoSør eller Kino Holding, må overdragelsene av disse avtalene godkjennes av vedkommende kommune. Avtalene går ut i henholdsvis 2014 og 2015, med mulighet for 5 års opsjon.

Alternativene

På bakgrunn av Bystyrets vedtak høsten 2012, har rådmannen vurdert fire alternativer for salg/nedsalg:

1. Fortsette som i dag uten å selge
2. Salg; 49% av KinoSør
3. Salg; 100% av KinoSør
4. Salg; 100% av Kristiansand Kino Holding

På oppdrag fra rådmannen er verdivurderingene i det følgende utarbeidet av konsulent byrået Deloitte.

4.2. Fortsette som i dag uten å selge (alternativ 1)

Bystyret kan velge å fortsatt beholde hele kinodriften samt eiendommen selv. På den måten vil man ha full kontroll med hensyn til driften og det kulturpolitiske og samtidig motta fremtidig utbytte. I tillegg vil kommunen beholde verdien av eiendommen, både økonomisk og kulturstrategisk. Ved å beholde eiendommen og driften i eget eie, vil man ha større mulighet til å ivareta kommunedelplanen for Kvadraturen og sikre kulturaksen som går fra Kilden på Odderøya, via Fønix kino og opp til torget.

Selv om bystyret ikke velger å selge, bør konsesjonsbestemmelsene revideres.

Verdien for kommunen ved å ikke selge har Deloitte fastsatt ved hjelp av dividendemodellen. Denne modellen består i å neddiskontere forventninger om fremtidig utbytte med egenkapitalavkastningskravet. Gitt dagens regler og øvrige forutsetninger tatt inn i denne verdivurdering vil selskapet årlig kunne utdele store deler av sitt årlige overskudd til Kristiansand kommune. Dette tilsier en relativt god likviditetssituasjon sett fra eierens side.

Basert på et budsjettert resultat på 2,9 mill. kr etter skatt inklusive oppgaver som er ut over kommersiell drift²³ og eiendomsdrift som i dag, har Deloitte vurdert verdien for kommunen ved ikke-salg, basert på løpende utbytte, til å være som følger:

Andel av fremtidig overskudd som til utbytte	25 %	50 %	75 %	100 %
Nåverdi av fremtidige utbytte	14 800	29 700	44 500	59 300

En viktig forutsetning ved vurdering av ikke-salg vil være hvor stor andel av fremtidig overskudd som blir delt ut i utbytte til Kristiansand kommune. Hvis vi legger den foreslått utbyttemodellen i eierskapsmelding 3 til grunn, er nåverdien av fremtidig utbytte 29,7 mill. kr.

4.3. Salg; 49% av KinoSør (alternativ 2)

I Bergen valgte bystyret å selge 49 % av Bergen Kino, slik at kommunen fremdeles sitter med et flertall av aksjene i selskapet. Dette er et alternativ bystyret i Kristiansand også kan velge, dvs. å selge 49 % av driftsselskapet KinoSør. I likhet med alternativ 1, vil kommunen stå 100 % som eier av Kino Holding og datterselskapene Kino Eiendom og Barnefilmfestivalen. Også i dette alternativet vil en kunne oppfylle kommunedelplanen for Kvadraturen og ivareta målet om å få til en kulturakse i Kvadraturen ved at en beholder kinobygningen.

Det er et par ting som skiller dette alternativet fra de andre alternativene med salg. For det første at kommunen får inn en kommersiell samarbeidspartner, samtidig som kommunen beholder kontrollen ved å være majoritetseier. For det andre kan man inngå aksjonæravtale hvor man setter vilkår for drift som man ikke tar inn i konsesjonsreglene, f.eks. fremtidig drift av Barnefilmfestivalen, utbyttepolitikk, styresammensetning etc.

Et delvis salg av 49% av aksjene i KinoSør gir en antatt verdi på aksjeposten på 11 mill. kr. En har valgt å skille ut driften av Barnefilmfestivalen og andre oppgaver utover den kommersielle driften for å få frem hvor mye dette koster å opprettholde. Verdien på 11 mill. kr er eksklusiv disse kostnadene (kostnadsberegning kommer under). Tabellen under viser

²³ Barnefilmfestivalen, familiedager, samarbeid med ulike kulturaktører og festivaler og oppsetninger av «smale» filmer.

sammenhengen mellom avkastningskravet til totalkapitalen og verdijustert egenkapital eksklusive eiendom:

Nominelt avkastningskrav	6,5 %	7,0 %	7,5 %	8,0 %	8,5 %
Verdijustert egenkapital KinoSør AS	15 000	13 000	11 000	10 000	9 000

Avkastningskravet sier noe om hvor stor risiko selskapet er eksponert for. Jo lavere risikoen er, jo lavere krav til avkastning har eierne. Hvis risikoen er lav er man også villig til å betale mer for et selskap og verdien går opp. Hvis risikoen er høy derimot, er betalingsvilligheten også lavere. Deloitte har estimert et avkastningskrav til totalkapitalen på 7,5%.

I beregning av verdien er det fratrukket en minoritetsrabatt på 20%. Denne ligger erfaringsmessig mellom 20-40% og oppstår som følge av at kjøper ikke vil få kontroll på selskapet ved kjøpet. Normalt er da kjøper ikke villig til å betale full pris per aksje og vil kreve en rabatt.

Ved et salg av 49% av KinoSør AS, forutsetter Deloitte at oppgaver ut over den kommersielle driften blir overført til kommunen da en ny investor mest sannsynlig ikke vil være med å betale for det. Deloitte har videre i sin verdivurdering estimert et budsjettert resultat på MNOK 2,2 etter skatt for driften eksklusive eiendom og andre ikke kommersielle oppgaver. Den økonomiske verdien av å fremdeles eie 51% av KinoSør er et årlig utbytte fra driften på 1,1 mill. kr til kommunen. Basert på budsjettert resultat for Kristiansand Kino Eiendom AS og selskapets egenkapitalsituasjon, mener Deloitte at det kan forventes at hele årets overskudd fra dette selskapet, løpende kan deles ut som utbytte. Dette er ifølge budsjettet estimert til 1,4 mill. kr etter skatt målt i 2013 kroner. Totalt kan dette gi en årlig kontantstrøm på 2,5 mill. kr til kommunen i utbytte fra Kristiansand Kino Eiendom og KinoSør, under forutsetning av at hele overskuddet løpende tas ut som utbytte.

Hvis en trekker ut kostnadene til å dekke underskuddet i Barnefilmfestivalen på rundt 700 000, sitter kommunen igjen med et årlig utbytte på 1,8 mill. kr.

Hvis kommunen ønsker at kommunen sammen med en ny eier skal drifte Barnefilmfestivalen, samt andre oppgaver ut over kommersiell drift, vil en måtte forvente en redusert salgspris. Dette er oppgaver som normalt ikke er egnet til å gå med overskudd og som det er mulig å definere som en del av kulturtilbudet til kommunen. Deloitte har i sin analyse vurdert akkumulert nåverdi av kontantstrømmene vedrørende de årlige kostnadene knyttet til denne type oppgaver, til å være i størrelsesorden 10-12 mill. kr. Et best estimat vil tilsa en redusert salgspris på 5-6 mill. kr. Barnefilmfestivalen vil da bli finansiert av konsernbidrag fra overskuddet i Kino Eiendom og KinoSør. Kristiansand kommune må da inngå en akjonæravtale med den nye eieren hvor disse detaljene fremgår. Evt. må en avtale at det er kommunen som dekker inn denne ekstrakostnaden gjennom sin andel av overskuddet slik en har skissert foran.

Hvis vi kun ser på økonomien ved et slikt salg sitter Kristiansand kommune, som eier, igjen med relativt lite i forhold til hva en slik prosess vil koste i penger og ressurser. Totalverdien ved å selge 49% er lavere enn om en velger å ikke selge, men det er en risiko knyttet til fremtidig utbytte. Ved å selge 49 % vil en sikre en engangssum til kommunen nå, og en eliminerer noe av usikkerheten i fremtiden. Det som veier tyngst for dette alternativet er som

nevnt tidligere, at man får inn en strategisk samarbeidspartner samtidig som man beholder styringen av selskapet.

4.4. Salg; 100% av KinoSør (alternativ 3)

Ved å selge hele driftsselskapet vil Kristiansand kommune miste en god del av den kontrollen kommunen har hatt som eier av KinoSør. På den andre siden får man inn en profesjonell eier som kan drive kinoen i et konkurransepreget marked. Kommunen har fremdeles mulighet for å komme med føringer for kinovirksomheten gjennom kinokonsesjonen. Ved å selge 100 % av KinoSør, blir viktigheten av å ha gode konsesjonsregler enda større. Det er usikkerhet rundt hvor stor innflytelse kommunen vil ha over kinodriften ved å kun styre gjennom konsesjonsbestemmelsene, men jo tydeligere disse reglene er jo bedre vil det uansett være.

De foreliggende prognoser vil medføre en verdi av KinoSør (altså eksklusive eiendommen) på 29 mill. kr ved et avkastningskrav til totalkapitalen på 7,5%. Denne verdien tar hensyn til husleiekostnader til markedsverdi, samt tilbakeføring av kostnader utover den rent kommersielle driften²⁴.

Prognosen er særlig sensitiv for endring i avkastningskrav. Tabellen under viser sammenhengen mellom avkastningskravet til totalkapitalen og verdijustert egenkapital eksklusive eiendom:

Nominelt avkastningskrav	6,5 %	7,0 %	7,5 %	8,0 %	8,5 %
Verdijustert egenkapital KinoSør AS	37 000	33 000	29 000	26 000	23 000

Ved salg av hele driftsselskapet, vil kommunen fremdeles sitte som eier av Kristiansand Kino Holding og datterselskapene Kristiansand Kino Eiendom og Barnefilmfestivalen. Også i dette alternativet vil en kunne oppfylle kommunedelplanen for Kvadraturen og ivareta målet om å få til en kulturakse i Kvadraturen ved at en beholder kinobygningen.

Inntektene i Kristiansand Kino Eiendom skapes gjennom utleie av kinolokalene i Kristiansand til KinoSør. Noe av det overskuddet som skapes i dette selskapet må brukes til å dekke underskuddet i driften av Barnefilmfestivalen AS. Det resterende overskuddet kan brukes til utbytte til eier (kommunen). Som sagt er det årlige utbytte fra Kino Eiendom estimert til å være 1,4 mill. kr i 2013 kroner. Trekker vi da fra driften av Barnefilmfestivalen (700 000 kr), sitter en igjen med et årlig utbytte på 700 000 kr.

Noe som kan vurderes er selvsagt om man skal beholde Holdingselskapet eller om man skal velge å løse dette opp slik at datterselskapene eies direkte av Kristiansand kommune. Da er det ikke lenger nødvendig å ha Barnefilmfestivalen som et eget AS, men en kan gjøre det om til en form for kommunal drift. Da vil Barnefilmfestivalen, på lik linje med andre festivaler og kulturelle arrangement, kunne motta støtte fra kommunen.

Hvis kommunen ønsker at KinoSør skal fortsette å drifte Barnefilmfestivalen, samt andre oppgaver ut over kommersiell drift, vil en på samme måte som ved salg av 49% måtte

²⁴ Barnefilmfestivalen, familiedager, samarbeid med ulike kulturaktører og festivaler og oppsetninger av «smale» filmer.

forvente en redusert salgspris. Det vil si at verdien for KinoSør da vil være 17-19 mill. kr. Kommunen må uansett måtte lage en avtale med de nye eierne om at de drifter festivalen, enten ved at de nye eierne mottar driftsstøtte fra kommunen eller får en redusert pris ved kjøp. Så lenge Kristiansand kommune står som eier av bygningen kan det legges inn i leieavtalen at kommunen skal få lov til å disponere kinosalene til dette formålet.

4.5. Salg; 100% av Kristiansand Kino Holding (alternativ 4)

Kommunen kommer best ut rent økonomisk ved å velge dette alternativet hvis man velger å selge. De største verdiene ligger i Eiendomsselskapet og eiendommen som ligger i Vestre Strandgate. Selv om kommunen mister fremtidig utbytteinntekter, vil verdien av salget (i kroner og ører), overgå nåverdien av fremtidige utbytter. Det man mister ved å selge hele Holdingselskapet, er verdien i eiendommen og kontroll med hva eiendommen vil bli brukt til i fremtiden. Potensielt kan en ny eier velge å realisere eiendommen og drive kinovirksomhet et annet sted enn i Vestre Strandgate. I så måte ivaretar ikke dette alternativet kommunedelplanen for Kvadraturen som fokuserer på å bevare kulturlivet i sentrum og heller ikke målet om å få en kulturakse mellom Kilden og torvet. En ny eier kan også drive kinoen slik de selv ønsker, så lenge de oppfyller kravene i konsesjonen. Det blir da ekstra viktig med oppdaterte og klare konsesjonsregler.

Også i denne beregningen har en sett bort fra kostnadene ved å gjennomføre oppgaver som kommer ut over kommersiell drift, eks. Barnefilmfestivalen.

De foreliggende prognoser innebærer et verdiestimat for 100% av aksjene på ca 74 mill. kr inklusive eiendom. Deloitte har i sin tilnærming verdsatt driften av Kristiansand kino og Kristiansand Kino Eiendom AS separat. Dette fordi Deloitte mener at dette er to komponenter av virksomheten som kan skilles fra hverandre. I en slik betraktning er det innregnet full husleiekostnad i beregningen av verdien av driften da husleien er medtatt i kontantstrømmene til eiendommen i tabellen under.

Verdi av driften av Kristiansand kino:

Nominelt avkastningskrav	6,5 %	7,0 %	7,5 %	8,0 %	8,5 %
Verdijustert egenkapital ekskl eiendom	37 000	33 000	29 000	26 000	23 000

Verdi av Kristiansand Kino Eiendom AS (verdijustert investering i aksjer):

Yield	4,6 %	5,1 %	5,6 %	6,1 %	6,6 %
Justert verdi aksjer i KK Eiendom AS	55 000	49 000	45 000	41 000	37 000

Hvis vi da tar med kostnadene forbundet med å drive Barnefilmfestivalen og andre ikke-kommersielle oppgaver, vil verdien av Kristiansand Kino Holding bli 62-64 mill. kr.

4.6. Oppsummering

Kulturpolitisk er det to forhold en fokuserer på i vurderingen; kinotilbudet og kommunedelplanen for Kvadraturen. Kommunen har størst innflytelse over driften ved å eie alt eller å være majoritetseier og kan lettere sikre bredde og et allsidig kinotilbud. Ved å selge kun 49% av KinoSør har kommunen mulighet til å sette opp en aksjonæravtale med den nye eieren med ulike vilkår for driften, f.eks fremtidig drift av Barnefilmfestivalen. Velger bystyret å selge hele KinoSør eller Kino Holding vil kommunen få mindre kontroll over driften av kinoen, og har da kun mulighet til å påvirke gjennom konsesjonsreglene. I kommunedelplanen for Kvadraturen ønsker en å få til en kulturakse fra Kilden til torget, og dette blir best ivaretatt gjennom de tre alternativene hvor kommunen fortsetter å eie eiendommen.

Tabell: Økonomisk gevinst ved hvert alternativ

	Ikke salg, fortsette som i dag	Salg 49% KinoSør	Salg 100% KinoSør	Salg 100% Kino Holding
Salgsinntekt	-	11 mill. kr	29 mill. kr	74 mill. kr
Nåverdi av fremtidig utbytte ²⁵	41 mill. kr	27 mill. kr	22 mill. kr	-
Nåverdi av verdiøkning ²⁶	30 mill. kr	27 mill. kr	22 mill. kr	
Sum	71 mill. kr	65 mill. kr	73 mill.kr	74 mill. kr

Fra et økonomisk perspektiv har en valgt å se på verdivurdering av selskapene (en antydning på salgspris) og nåverdi av fremtidig utbytte (utbytte fra den delen kommunen fremdeles eier, forutsatt at en tar ut 50% av overskuddet og resten blir igjen i selskapet). I tabellen har en ikke trukket fra kostnadene ved Barnefilmfestivalen og andre oppgaver utover kommersiell drift.

Alternativ 4, hvor en selger hele Kristiansand Kino Holding AS, vil gi den største inntekten i kroner og øre. Da vil en få hele inntekten i én transaksjon og en tar bort usikkerheten som ligger i forventning om fremtidig utbytte. Alternativ 3 og 4 vil gi kommunen en høyere økonomisk gevinst enn om en velger å ikke selge eller selge 49 %. Ved å selge 49% av aksjene vil kommunen ha en salgsinntekt på 11 mill. kr og en nåverdi av fremtidig utbytte på 27. mill. kr. Verdien en sitter igjen med totalt (salgsinntekt, fremtidig utbytte og verdistigning av selskapet) vil være lavere ved dette alternativet enn om en velger å ikke selge. Men på den andre siden er det en risiko knyttet til fremtidig utbytte, og ved å selge 49 % vil en sikre en engangssum til kommunen nå. I tillegg vil kommunen få inn en strategisk partner.

²⁵ Forutsetter at kommunen kun tar ut 50% av overskuddet

²⁶ En vil få en verdiøkning av selskapet når 50% av overskuddet blir overført til annen egenkapital

5. Beskrivelse av en eventuell salgsprosess

Under følger en beskrivelse av salgsprosessen skrevet av konsulentbyrået Deloitte.

5.1. Prosessen

Salg av selskaper tilsvarende Kristiansand Kino gjennomføres normalt som en strukturert salgsprosess, hvor man henvender seg til et relativt bredt utvalg av potensielle kjøpere. Som nevnt har det over den senere tid blitt gjennomført flere transaksjoner innen «kinomarkedet», og enkelte potensielle kjøpere av Kristiansand Kino fremstår i så måte som mer sannsynlige. Det følgende er en overordnet illustrasjon av hvordan en salgsprosess typisk struktureres og gjennomføres, og ser i så måte bort fra de prosesser Kristiansand Kommune må gjennomføre internt i forbindelse med et salg.

i. Forberedelser (6-8 uker)

I denne fasen utarbeides alt av materiale som skal benyttes i prosessen, i tillegg til at man bruker tid på å identifisere de mulige kjøperne av en virksomhet. Rådgiver vil i samarbeid med Selger utforme et informasjonsmemorandum (IM) samt en selskapsprofil som benyttes i fase 2 av prosessen. Rådgiver utformer også prosessbrev, prosessplan og begynner innsamlingen av dokumentasjon til due diligence. En gjennomgang, evt. oppdatering av forretningsplan er også essensielt for å sikre at prognosene er robuste i en salgsprosess. Viktig at alt av dokumentasjon er klart og gjennomarbeidet før man går ut i markedet med prosessen.

ii. Indikative bud (4-6 uker)

I fase 2 av prosessen blir alle potensielle interessenter kontaktet og tilsendt en selskapsprofil (teaser) sammen med en konfidensialitetserklæring. De av interessentene som melder sin interesse for prosessen, vil videre motta et prosessbrev (med budinstruksjoner) sammen med et informasjonsmemorandum. Vanligvis er det ønskelig at interessentene gir et indikativt bud før de får treffe ledelsen og eventuelt eierne av Virksomheten, men dette kan tilpasses. Rådgiver bistår i denne fasen med all kommunikasjon mellom interessenter og Selger, i tillegg til å lede alle evt. møter mellom interessent og Selger. Det indikative budet gir grunnlag for om interessenten inviteres til fase 3 av prosessen. Det er ønskelig å ha med 3-4 interessenter inn i neste fase for å opprettholde konkurransen i prosessen, men erfaringsvis kan man også oppnå gode resultater med færre interessenter.

iii. Due Diligence og Bindende Bud (4-6 uker)

I denne fasen inviteres de interessentene som har inngitt mest attraktive indikative bud til å gjennomføre en due diligence av selskapet. Basert på sine indikative bud har den mulige kjøperen indikert en kjøpesum og struktur som er tilfredsstillende for Selger, og interessenten får tilgang til et datarom med all relevant informasjon om virksomheten. Denne fasen er ofte krevende for selger og nøkkelpersoner i virksomheten, da interessentene erfaringsmessig har mange spørsmål de ønsker besvart før de gir sitt endelige, bindende bud. Det er også

vanlig at de potensielle kjøperne får møte ledelsen 1-2 ganger i løpet av denne fasen, for gjennomgang av en management presentasjon, samt eventuelle Q&A gjennomganger. Rådgiver vil bistå selger i alle møter, samt organisere datarom og Q&A sesjoner. Datarommet gjøres tilgjengelig for interessentene i normalt 2-4 uker. Etter due diligence vil interessentene bli bedt om å levere inn et bindende bud sammen med 'mark-up' på kjøps- og salgsavtalen (SPA), hvor utgangspunktet for kjøps- og salgsavtale er utformet av selgers juridiske rådgivere.

iv. Forhandlinger og ferdigstillelse (2-4 uker)

Basert på bindende bud går partene så inn i en forhandlingsperiode, der formålet er å få på plass en avtale som gir best mulig kjøpesum og betingelser ved salg av selskapet. Rådgiver vil her sørge for kortest mulig forhandlingsperiode mellom partene for å holde momentum i forhandlingene, noe som erfaringsmessig gir best resultat for Selger.

Vår erfaring er at en slik strukturert auksjon kan gjennomføres i løpet av 5-6 måneder, forutsatt at selskapet har relativt god kontroll på den dokumentasjon som er nødvendig i forbindelse med en salgsprosess, samt at ledelsen og andre relevante ressurser er tilgjengelige gjennom hele prosjektet. Beskrivelsen og tidsintervallet omfatter ikke eventuelle prosesser som må gjennomføres av bystyret.

Forutsatt at prosjektet har oppstart første uken i juni, og finansiell rådgiver kan begynne arbeidet med nødvendig dokumentasjon før sommerferien, mener vi at et salg av Kristiansand Kino kunne være gjennomført og konkludert før utgangen av 2013.

5.2. Rådgivere, tidsbruk og honorering

I forbindelse med strukturerte salgsprosesser av denne typen, er det normalt at selger benytter seg av en finansiell og en juridisk rådgiver. Viktigste oppgaver for en finansiell rådgiver er det overordnede ansvaret for prosjektledelse og fremdrift av salgsprosessen, utarbeidelse av nødvendig transaksjonsdokumentasjon, kartlegging av og kontakt med potensielle interessenter, lede budprosessen og forhandlinger med potensielle kjøpere, samt øvrige transaksjonsrelaterte oppgaver. Den juridiske rådgiveren bistår typisk med utarbeidelse av juridisk dokumentasjon (kjøp- og salgsavtale, intensjonsavtale, konfidensialitetserklæring osv.), samt forhandlinger og den tekniske gjennomføring av transaksjonen.

En finansiell rådgiver opererer normalt med et suksessbasert honorar («*no cure, no pay*»), hvor honorarets størrelse typisk avhenger av verdien selger oppnår ved salget. Et slikt honorar avhenger i stor grad av selskapets størrelse (verdimessig), men for en virksomhet av Kristiansand Kinos størrelse vil erfaringsmessig et slikt honorar være betydelig.

6. Rådmannens anbefaling

Rådmannen legger vekt på kommunedelplanen for Kvadraturen og mener det er viktig å beholde bygningen i kommunalt eie. Han vil fraråde å selge hele Kristiansand Kino Holding slik konsernet ser ut i dag.

Rådmannen anbefaler at det settes i gang en salgsprosess med sikte på å selge inntil 49% av KinoSør. Ved salg ville en kunne få inn en strategisk eier som kan styrke den allerede eksisterende kompetansen og samtidig gjøre at kinoen står sterkere rustet i et ukjent fremtidsscenario.

Rådmannen ser viktigheten av å fortsette driften av Barnefilmfestivalen og vil anbefale en videreføring om det skulle bli vedtatt salg eller ikke. Barnefilmfestivalen er en fast del av det kulturelle tilbudet i Kristiansand. Ved salg av 49% av KinoSør bør fremtidig drift av Barnefilmfestivalen tas med i aksjonæravtalen med den nye eieren.

Kombinert med at det er kommet ny lovgivning fra statlig hold og at dagens konsesjonsregler er noe foreldet, så anbefaler rådmannen at bystyret skal vedta nye konsesjonsregler i løpet av høsten 2013. Arbeidet med å utforme nye regler er satt i gang fra administrasjonens side.

Punkt 45/13: Søknad på videreføring av temporær kunstinstallasjon på Odderøya

Bilag

Søknad2 - masterprosjekt installasjon 2013.pdf

Lene Dalgård - svar på søknad om oppsetting av kunstinstallasjon på Odderøya

Dato 30. mai 2013
Saksnr.: 201304280-3
Saksbehandler Pål Karsten Kristensen

Saksgang
Kulturstyret

Møtedato
20.06.2013

Søknad om videreføring av temporær kunstinstallasjon på Odderøya

Henviser til søknad datert 29.4.2013 om oppsetting av temporær kunstinstallasjon på Odderøya. I henhold til «Retningslinjer for kunst i offentlig uterom i Kristiansand kommune», vedtatt i bystyret 20.6.2012, kan temporære kunstprosjekt som er tilgjengelig for publikum inntil en måned, godkjennes av kulturdirektøren. Varighet ut over dette skal behandles av kulturstyret.

Kulturdirektøren godkjente installasjonen for 1 måned. Søker fikk vedtaket fremlagt i brev datert 13.5.2013. Installasjonen ble montert 31.5.03 og er dermed godkjent frem til 30.6.2013. Søker ønsker å forlenge tidsrommet for installasjonen frem til 1.11.2013.

Installasjonen heter «Flyt» og består av en fem meter høy stålstang med tverrligger hvor det henger to kuler i hver sin snor. Kulene ser ut som blytunge stålkuler, men er utformet i et betraktelig letter materiale. Noe som gjør at de beveger seg lett i vinden. Kunstneren heter Lene Dalgård, hun er en av de mange kunstnerne på Odderøya.

Saken ble fremlagt for Rådgivende kunstutvalg 14.6.2013 som gir følgende uttalelse:

«Rådgivende kunstutvalg støtter søknaden om forlengelse til 1/11-13 forutsatt at installasjonen fjernes fullstendig hvis den forfaller eller blir ødelagt og reparasjon ikke kan utføres umiddelbart»

Kulturdirektøren ser på dette som et positivt tiltak i forhold til satsingen på kunst- og kulturmiljøet på Odderøya og anbefaler at søknaden innvilges med forutsetningene til Rådgivende kunstutvalg.

Forslag til vedtak

Søknaden innvilges og kunstinstallasjonen kan stå som beskrevet frem til 1.11.2013 under forutsetning om at den fjernes fullstendig hvis den forfaller eller blir ødelagt og reparasjon ikke kan utføres umiddelbart

Stein Tore Sorthe(sign)
kulturdirektør

Pål Karsten Kristensen
rådgiver

Vedlegg:

Søknad om oppsetting av kunstinstallasjon på Odderøya
Svar på søknad om oppsetting av kunstinstallasjon på Odderøya